

# AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ AUDİTORLAR PALATASI



## Mühasibat uçotu və audit üzrə proqram təminatları barədə MƏLUMAT

(Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Şurasının 2023-cü il 08 fevral tarixli 353/3 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir)

### **Hazırlayanlar:**

*Auditin innovativ inkişafı, operativ tənzimləmə və keyfiyyətin idarə edilməsi idarəsinin rəisi*

*Qoşqar Əhmədov*

*Auditin innovativ inkişafı, operativ tənzimləmə və keyfiyyətin idarə edilməsi idarəsinin rəis müavini*

*Barat Orucov*

*Auditin innovativ inkişafı, operativ tənzimləmə və keyfiyyətin idarə edilməsi idarəsinin rəis müavini*

*Firəngiz Axundova*

### **Peşə redaktoru:**

*Auditorlar Palatası  
Aparatının rəhbəri*

*Qəşəm Bayramov*

**2023**

## Mündəricat

<b>Giriş</b>	<b>4</b>
<b>Mühasibat uçotu üzrə proqram təminatlarının xüsusiyyətləri</b>	<b>6</b>
<b>Mühasibat uçotunun avtomatlaşdırılması proqramı "Инфо-Бухгалтер "</b>	<b>6</b>
<b>Mühasibat uçotunun və idarəetmənin avtomatlaşdırılması proqramı "1C: Mühasibat uçotu"</b>	<b>7</b>
<b>İntegrasiya edilmiş idarəetmə sistemi БЭСТ</b>	<b>8</b>
<b>Парус</b>	<b>9</b>
<b>Şirkətin mühasibat uçotunun avtomatlaşdırılması üzrə proqramları</b>	
<b>ИНФОСОФТ</b>	<b>9</b>
<b>Мапсофт</b>	<b>10</b>
<b>FinBook</b>	<b>11</b>
<b>FreshBooks</b>	<b>13</b>
<b>QuickBooks Online</b>	<b>14</b>
<b>Sage Business Cloud Accounting</b>	<b>14</b>
<b>Tipalti Approve</b>	<b>16</b>
<b>Rossum</b>	<b>16</b>
<b>Zoho Books</b>	<b>17</b>
<b>Xero</b>	<b>18</b>
<b>HubDoc</b>	<b>18</b>
<b>Accounting Seed</b>	<b>20</b>
<b>Free agent</b>	<b>21</b>
<b>Bonsai</b>	<b>22</b>
<b>FlexiFinancials</b>	<b>22</b>
<b>SAP</b>	<b>23</b>
<b>ZarMoney</b>	<b>24</b>
<b>"AzMuhəşib v2.0" proqramı</b>	<b>25</b>
<b>"Ticarət" proqramı</b>	<b>26</b>
<b>"Günəş Sistemi" proqramı</b>	<b>27</b>
<b>Audit üzrə proqram təminatlarının xüsusiyyətləri</b>	<b>28</b>
<b>Case Ware Working Papers</b>	<b>29</b>
<b>TeamMate</b>	<b>29</b>
<b>Audit Workstation (NetWrix Active Directory Change Reporter)</b>	<b>30</b>
<b>AuditModern</b>	<b>30</b>

<b>Audit XP Professional</b>	<b>31</b>
<b>IT Auditi</b>	<b>32</b>
<b>ИНЭК- Аналитик</b>	<b>33</b>
<b>AuditNet</b>	<b>34</b>
<b>Экспресс Аудит: ПРОФ</b>	<b>36</b>
<b>Audit Expert</b>	<b>36</b>
<b>Ваш финансовый аналитик</b>	<b>37</b>
<b>Form.com</b>	<b>38</b>
<b>Cygn Auditor</b>	<b>39</b>
<b>Netwrix Auditor</b>	<b>39</b>
<b>Asset Panda</b>	<b>40</b>
<b>MasterControl Audit</b>	<b>40</b>
<b>Onspring Audit Software</b>	<b>40</b>
<b>ZenGRC</b>	<b>41</b>
<b>Tələb olunan proqramın müəyyən edilməsi</b>	<b>42</b>
<b>Ədəbiyyat siyahısı</b>	<b>43</b>

## Giriş

Auditorlar tərəfindən istifadə oluna biləcək audit üzrə proqramlara dair məlumat “Azərbaycan Respublikasında auditor fəaliyyətinin inkişaf konsepsiyasının (2021-2030-cu illər) VIII. “İnnovativ auditin genişləndirilməsi” bölməsinin 26-cı “Audit üzrə proqram təminatları barədə xarici təcrübənin öyrənilməsi və proqramların funksionallığı, aylıq ödənişi, fərqliyi barədə auditorların mütəmadi məlumatlandırılması”, 28-ci “Orta və kiçik auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən istifadə oluna biləcək audit üzrə proqram təminatının hazırlanması və auditorun şəxsi kabineti sisteminə inteqrasiya olunması” bəndlərinə və Auditorlar Palatasının 2023-cü il üzrə iş planının 1.2.8-ci “Rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində auditin aparılmasına dair metodik bazanın yaradılması” bəndinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Bu məlumat Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən kiçik və orta auditor təşkilatlarına və sərbəst auditorlara şamil edilir. Həmçinin bu məlumat gələcəkdə auditorun şəxsi kabineti sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətlərini müəyyən edəcəkdir.

Hesablama texnikasının intensiv inkişafı, müəssisələrin avtomatlaşdırılmış informasiya sistemlərindən istifadə etməsi əvvəlcə kompüter mühitində audit metodlarının başlanğıcına, sonra isə təkmilləşməsinə təkan verdi. Bu gün kompüter texnologiyaları auditin bütün mərhələlərində istifadə edilə bilər: planlaşdırma, auditin həyata keçirilməsi, audit işinin sənədləşdirilməsi, auditin nəticəsinin tərtibi zamanı və s. Buna görə də auditin avtomatlaşdırılması məsələsi bu gün çox aktualdır.

Biznesin inkişafının ilk günlərində bir çox insanlar sadə Excel cədvəllərindən istifadə edirdilər, lakin çox tez bir vaxtda daha mürəkkəb proqram təminatına ehtiyac yarandı. Emal edilməli olan məlumatların həcmnin artması, təhlil edilməli olan hesabatlar üçün yeni parametrlərin olması da buna səbəbdir. Bütün bunlar əl ilə edilərsə, təbii ki, maliyyəçinin işinin keyfiyyəti aşağı düşəcək, gündəlik işlərin törətdiyi çoxlu səhvlər yaranacaqdır.

İqtisadiyyatın rəqəmsallaşması kontekstində iqtisadi fəaliyyətin bir çox sahələri və istiqamətləri böyük dəyişikliklərə məruz qalır. Bu, mühasibat uçotu və mühasibat (maliyyə) hesabatlarının hazırlanmasına, müxtəlif mülkiyyət formalı təşkilatların rəhbərliyinə və onların işinə nəzarətə, o cümlədən müstəqil auditə aiddir. İndi bu fəaliyyət maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin uçotu, təhlili və idarə edilməsi üçün informasiya sistemlərini və onların müxtəlif növ qlobal məlumat sistemlərinə, o cümlədən dövlət nəzarəti və sənaye informasiya sistemlərinə inteqrasiya mexanizmlərini birləşdirən müxtəlif rəqəmsal həllər əsasında həyata keçirilir. Bu məhsullar bəzən dövlət və yerli

hakimiyyət orqanları, kredit təşkilatları, kontragentlər, xüsusən də audit nəzarəti subyektləri ilə rabitə sistemlərini özündə birləşdirir.

Mühasibat uçotu və audit üzrə proqram təminatları ölçüsündən asılı olmayaraq istənilən biznes üçün zəruridir. Mühasibat uçotu paketinin əhatə dairəsi çox fərqli ola bilsə də, onların hamısı ümumi xüsusiyyətlərə malikdir. Onlar debitor və kreditor borclarının uçotunu aparır, biznesin aktivlərini nəzərə alır və hər şeyi ümumi kitabda birləşdirir. Mühasibat uçotu paketləri həm şirkətin fəaliyyətini başa düşməkdə, həm də maliyyə nəticələrini yoxlamaqda kömək edə biləcək bir sıra müxtəlif hesabatlar təqdim edir.

Bu gün proqram məhsulu maliyyə sahəsində mütəxəssislərin işi üçün məcburidir. Müstəqil auditorların rəyləri yüksək keyfiyyətli, məlumatlandırıcı və mümkün qədər tez hazırlanmalıdır. Dünya yüksək sürətlə işləməyə başlayır, buna görə də auditorun işində hər hansı bir gecikmə xidmətlərin keyfiyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə bilər. Müasir audit proqramları keyfiyyəti itirmədən prosesləri sürətləndirməyə kömək edir. Bulud texnologiyaları, günlər üzrə planlaşdırma proqramları, komanda işi auditor xidmətlərinin keyfiyyətini artırır.

Audit proseslərinin avtomatlaşdırılması auditori müşayiət edən çoxlu sayda sənədlərdən qurtulmağa kömək edir. Bir çox proseslər, məsələn, mühasibat uçotu məlumatları ilə mühasibat hesabatlarının adı və uzun müddətə uyğunlaşdırılması, hər bir rəqəmi iki dəfə yoxlamaq imkanı ilə kifayət qədər sürətli və dəqiq olacaqdır.

Proqram həlləri mürəkkəb riyazi hesablamaların dəqiq yerinə yetirilməsinə kömək edir və proqramda audit qrupunun bütün üzvlərinin eyni vaxtda işləməsi əlavə nəzarəti təmin edir.

Bundan əlavə, audit proqramı sayəsində auditor məcburi yoxlama mərhələlərindən keçərək bütün lazımi prosedurları yerinə yetirəcəkdir. Proqram onlara nəzarət edir və sadəcə istifadəçiyə bu və ya digər mərhələni və ya müəyyən proseduru "keçməyə" imkan vermir.

Digər şeylər arasında, auditorlar üçün proqram təminatı məlumat anbarı kimi xidmət edir, həmçinin beynəlxalq audit standartlarına uyğun olaraq iş sənədləri üçün şablonların hazır kitabxanalarını ehtiva edir.

Məxfilik auditin əsas prinsiplərindən biridir. Auditorun, audit qrupunun və bütövlükdə icraçı şirkətin nüfuzu müştəri məlumatlarının qorunmasına nə qədər diqqət yetirilməsindən asılıdır. Məlumatötürmə proseslərini sadələşdirən rəqəmsal texnologiyaların inkişafı həm də rəqəmsal fırıldaqçılığın inkişafına gətirib çıxarır. Bizim dövrümüzdə isə informasiya istənilən fəaliyyət üçün ən qiymətli aktivlərdən birinə çevrilir.

bilər. Buna görə də audit qrupuna təqdim olunan müştəri məlumatlarının qorunmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir. Lisenziyalı proqram təminatı ötürülən məlumatların qorunmasına zəmanət verir.

Beləliklə, gördüyümüz kimi, auditdə ixtisaslaşmış proqram həllərindən istifadə auditor xidmətlərinin keyfiyyətinə təsir göstərə biləcək bütün məsələləri sözün əsl mənasında həll etməyə imkan verir.

## **Mühasibat uçotu üzrə proqram təminatlarının xüsusiyyətləri**

Mühasibat uçotunun avtomatlaşdırılması proqramları bütün əsas mühasibat vəzifələrini - əmək haqqı, cari hesabda pul vəsaitlərinin hərəkəti, pul əməliyyatları, sintetik uçot, əsas vəsaitlərin və maddi sərvətlərin uçotu, debitor və kreditorlarla hesablaşmaları çox uğurla həll edir.

Mühasibat uçotu proqramlarının iş prinsipi çox sadədir - mühasib ilkin sənədləri (ödəniş tapşırıqları, kassa qəbzləri/çıxış orderləri, qaimə-fakturalar və s.) doldurur və proqram bütün lazımi qeydləri yaradır və hesablamaları həyata keçirir.

Əgər biznesiniz varsa, biznesinizin maliyyə vəziyyətini düzgün idarə etmək üçün sizə mühasibat uçotu üzrə proqram təminatı lazımdır. Əlbəttə ki, seçdiyiniz proqram birbaşa biznesinizin ölçüsünə və əhatə dairəsinə uyğun olmalıdır. İstənilən büdcəyə uyğun müxtəlif qiymət nöqtələri ilə əvvəlkinə nisbətən daha çox mühasibat uçotu üzrə proqram təminatlarının növləri mövcuddur.

Mühasibat uçotunu və əlaqəli prosedurları sadələşdirmək üçün çoxsaylı proqramlar yaradılmışdır. Bu cür proqramlara aşağıdakılar daxildir: Инфо-Бухгалтер, 1С: Mühasibatlıq, БЭСТ, ИНФОСОФТ, Мансофт, FinBook, FreshBooks, QuickBooks Online, Sage Business Cloud Accounting , Tipalti Approve, Rossum, Zoho Books, Xero, HubDoc, WorkflowMax, Accounting Seed, Free Agent, Bansai, FlexiFinancials, SAP, ZarMoney, AzMuhاسب v 2.0, Ticarət, Günəş sistemi.

## **«Инфо-Бухгалтер»**

Uzunmüddətli davamlı inkişaf və təkmilləşdirmə tarixi ilə «Инфо-Бухгалтер» peşəkar mühasiblər arasında geniş tanınma qazanmışdır. İnkişaf komandası həm müasir rus mühasibatlığının başlanğıcında olan təcrübəli mütəxəssisləri, həm də yeni texnologiyalar və problemlərin həllinə yeni yanaşma gətirən gənc mütəxəssisləri birləşdirir. Proqram daim inkişaf etdirilir və təkmilləşdirilir, onlarla yeni versiya

yaradılmışdır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Performansın yüksək olması;
- Kompüter resurslarına tələbkar olmaması;
- Yüksək səviyyəli texniki dəstək, bütün məsələləri vasitəçilər olmadan birbaşa tərtibatçının işçilərinə ünvanlamaq bacarığının olması;
- Analoqlarla müqayisədə nisbətən aşağı qiymətin olması;
- İstifadəsinin asan olması.

*Çatışmazlıqlar:*

- Kataloqlarla işləməyin rahat olmaması;
- Sənədlərlə fayl kabinetini qurmağın mümkün olmaması;
- Yalnız bir iş jurnalının olması.

## **Mühasibat uçotunun və idarəetmənin avtomatlaşdırılması proqramı «1C: Mühasibat uçotu»**

«1C: Müəssisə proqram sistemi» müxtəlif fəaliyyət növləri, maliyyələşdirmə növləri və sənaye müəssisələrində uçot və idarəetməni avtomatlaşdırmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bura holdinqlərin və ayrı-ayrı müəssisələrin maliyyəsinin idarə edilməsi üçün məhsullar, istehsal, ticarət və xidmət müəssisələrinin inteqrasiya olunmuş avtomatlaşdırılması üçün həllər, əmək haqqı və kadrların idarə edilməsinin uçotu, büdcə müəssisələrində mühasibat uçotu, müxtəlif sənaye və «1C» tərəfindən hazırlanmış xüsusi həllər daxildir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- «1C» konfigurasiyaları («1C» tətbiqi həllər) müxtəlif təşkilatların və şəxslərin fəaliyyətini avtomatlaşdırmaq üçün nəzərdə tutulmuş proqramlardır. Bütün «1C» konfigurasiyaları oxşar interfeysə, eyni konfigurasiya obyektlərinə (kataloqlar, sənədlər, məlumat registrləri və s.) və ümumi iş prinsiplərinə malikdir. Beləliklə, «1C» konfigurasiyalarından birində əsas addımları mənimsəmiş istifadəçi digərlərində asanlıqla işləyə bilər. Öz konfigurasiyanızdan istifadə edə biləcəyinizi də qeyd etmək lazımdır;
- Digər proqramlar ümumiyyətlə düzəlişlər üçün mövcud deyildir;

- İstənilən «1C» proqramçısı proqram kodunu oxuya, konfigurasiyanızın necə işlədiyini başa düşə və müvafiq təkmilləşdirmələr edə bilər. Proqramda səhvlər varsa, proqramçı onları tapıb düzəldə bilər;
- «1C» Enterprise versiyası 7.7 (yeni versiya 8 ilə. \* - bu baxımdan, daha çətin) kompüterin tələblərinə çox iddiasız olması;
- «1C»də "Xarici hesabatlar və emal"dan istifadə etməyin mümkün olması;
- Proqramın sınaq kimi istifadə edilə bilən pulsuz təhsil versiyasının mövcud olması;
- Münasib qiymət, geniş tərəfdaş şirkətlər şəbəkəsi, güclü proqram təminatı və metodiki istifadəçi dəstəyinin olması.

*Çatışmazlıqlar:*

- «1C» dizaynı ilə işləmək qabiliyyətindən tamamilə məhrum olması (yeni xətlər çəkmək, verilmiş ölçülü digər həndəsi formalar);
- Bu proqramı öyrənmənin çətin olması.

### **İntegrasiya edilmiş idarəetmə sistemi «БЭСТ»**

«БЭСТ» şirkəti 1990-cı ildə fəaliyyətə «Интеллект-сервис» markası ilə başlamışdır. 1993-cü ildə integrasiya olunmuş informasiya sisteminin ilk versiyası «БЭСТ» buraxılmışdır ki, bu da şirkətin keçmiş dövrdəki fəaliyyətinin qısaldılmasıdır: «Бухгалтерия, Экономика, Склад, Торговля» (Mühasibat uçotu, İqtisadiyyat, Anbar, Ticarət).

«БЭСТ-5» klassik uçot metodlarını və müasir idarəetmə texnologiyalarını üzvi şəkildə birləşdirən mürəkkəb müəssisə idarəetmə sistemidir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Müəssisədə bütün iş proseslərinin dəstəklənməsinin təmin edilməsi;
- Elektron əmək kitabçalarına mümkün keçidin olması;
- Müəyyən bir işin ehtiyaclarına uyğunlaşmanın mümkün olması;
- Digər ofis proqramları ilə integrasiya olması.

*Çatışmazlıqlar:*

- «БЭСТ» qapalı sistemdir və istifadəçi tərəfindən dəyişdirilə bilməz;
- İnkişaf şirkətin özü əsas modulların dəyişdirilməsini həyata keçirir, onları müəyyən bir müəssisənin xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırır. Bu, versiyaları saxlamaq və yeniləməkdə tez-tez çətinliklərə səbəb olan bahalı bir prosesdir.

## «Парус»

«Парус» Rusiya bazarında tarixən bir çox, xüsusən də büdcə şirkətləri tərəfindən istifadə edilən ilk mühasibat proqramlarından biridir. Sadə və intuitiv interfeysə malikdir və ona qulluq etmək asandır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Bunun içərisində müəssisənin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq lazım olan mühasibat uçotu sistemini qura bilərsiniz;
- İstənilən sənədi müstəqil olaraq "tənzimləyə" və ya yenisini yarada, sərbəst hesablar və sub-hesablar açə, əməliyyat jurnallarında isə lazımı alt bölmələr yarada bilərsiniz;
- Xüsusi işarələr sistemi var. Onlar müqavilələrdən asılı olaraq təyin edilə bilər və əlavə olaraq əməliyyatları ayrı-ayrı işarələr vasitəsilə seçmək imkanı;
- Xarici valyutada maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin uçotu;
- Təkmil analitik uçot;
- Maliyyə planlaşdırması və təhlili. Bu altsistem müəssisələrin, baş mühasiblərin, menecerlərin maliyyə xidmətləri üçün nəzərdə tutulmuşdur;
- Banka elektron ödənişlər. Bu alt sistem "Bank-Müştəri" texnologiyasından istifadə etməklə mühasibat uçotu kompüterində formalaşan ödəniş sənədlərini telefon kanalları vasitəsilə birbaşa bankın kompüterinə köçürməyə və mühasibat sistemində bank çıxarışını qəbul etməyə imkan verir.

*Çatışmazlıqlar:*

- Bir hesabın subhesabları üçün analitikləri yekunlaşdırmağın mümkün olmaması;
- Yüksək icra dəyərinin olması.

## ИНФООСОФТ

«ИНФООСОФТ» şirkəti 20 yanvar 1989-cu ildə yaradılıb. «ИНФООСОФТ» ASC müəssisələrin idarə edilməsinin avtomatlaşdırılması üçün İT həllərinin aparıcısı Rusiya istehsalçısıdır.

Vahid məlumat bazasında elektron sənəd dövriyyəsi, logistika (CRM, SCM), istehsalın idarə edilməsi (MRPII, APS, FHN səviyyələri), kadrların idarə edilməsi (HRM sistemləri), maliyyə idarəetməsi, mühasibat uçotu və idarəetmə uçotu vəzifələri həll olunur.

«ИНФООСОФТ» şirkəti yerli proqram təminatı istehsalçısı olaraq Rusiya müəssisələrinin ixtisasına və tələblərinə ən yaxşı cavab verən IT həllərini təqdim edir.

Şirkətin mütəxəssislərinin peşəkarlığı və təcrübəsi proqram təminatının tətbiqi və istismarının bütün mərhələlərində müştərilər üçün IT xidmətlərinin tamlığını və keyfiyyətini təmin edir. Şirkətin IT həlləri həmçinin Rusiyanın və MDB-nin bir çox şəhərlərində fəaliyyət göstərən diler şəbəkəsinin mütəxəssisləri tərəfindən təbliğ edilir və dəstəklənir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- İstənilən tipli müəssisələrin şərtlərini nəzərə alaraq fərdiləşdirmə imkanı;
- Müxtəlif ölçü vahidlərində kəmiyyət uçotunun aparılması imkanı;
- Vahid normativ-arayış və sənədli məkanda işləmək;
- «ИНФООФТ» şirkəti yerli proqram təminatı istehsalçısı olaraq Rusiya müəssisələrinin ixtisasına və tələblərinə ən yaxşı cavab verən IT həllərini təqdim edir.
- Şirkətin mütəxəssislərinin peşəkarlığı və təcrübəsi proqram təminatının tətbiqi və istismarının bütün mərhələlərində müştərilər üçün IT xidmətlərinin tamlığını və keyfiyyətini təmin edir.
- Şirkətin IT həlləri həmçinin Rusiyanın və MDB-nin bir çox şəhərlərində fəaliyyət göstərən diler şəbəkəsinin mütəxəssisləri tərəfindən təbliğ edilir və dəstəklənir.

### **«Мансофт»**

«Мансофт» Belarus bazarı üçün TOP-10 proqram tərtibatçıları arasındadır. Şirkət mobil proqramların hazırlanması, bulud texnologiyalarından istifadə edərək rəqəmsal platformaların və xidmətlərin yaradılması, maşın öyrənməsi və süni intellekt üzrə ixtisaslaşmış. «Мансофт» bir sıra innovativ layihələri, elektron səhiyyə və elektron təhsil sahələrində uğurla həyata keçirir. Şirkət informasiya təhlükəsizliyi sahəsində səlahiyyətlərə malikdir. Keyfiyyət idarəetmə sistemi STB ISO 9001-2015 tələblərinə uyğundur.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Elektron tibbi qeydlər və xəstələrin elektron tibbi sənədləri əsasında səhiyyə müəssisələri üçün avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemləri;
- Həkim qəbuluna yazılmaq sistemləri İnternet reyestr və Elektron reyestr (infokiosk);
- Tibb təşkilatlarında elektron növbə sistemləri;
- İntegrasiya edilmiş sistemlər CALL-center;
- Tibbi ekspert sistemləri və qərara dəstək sistemləri;
- Dərman vasitələrinin uçotunun avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri;

- Kadrların və maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin uçotunun avtomatlaşdırılmış sistemləri.

## **«FinBook»**

«Finbook» layihəsinin əsas məqsədi kiçik və orta biznesin həyatını asanlaşdırmaqdır.

Onlayn mühasibat uçotu «Finbook» sizə bir neçə kliklə vergiləri ödəməyə, İnternet vasitəsilə hesabatları təqdim etməyə, müqavilələr, aktlar, fakturalar yaratmağa imkan verir. Sadə və asan mühasibat uçotu aparmağa və ticarət etməyə kömək edir. Bu həm də sahibkara kömək edən mühasibin və ya mühasibat uçotu ilə məşğul olan sahibkarın özünün işini asanlaşdırır. Xidmət sahibkarlara uçotu səhsiz aparmağa və adi mühasibat işlərinə daha az vaxt sərf etməyə kömək edir. Bundan əlavə, xidmət biznes sahiblərindən xüsusi mühasibat bilikləri tələb etmir.

Sahibkar biznes haqqında məlumat verir və xidmət bütün mühasibat işlərini yerinə yetirir - hesabatlar yaradır və vergiləri hesablayır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- «Finbook» sadələşdirilmiş vergi sistemi üzrə fərdi sahibkarlar və MMC-lər, həmçinin ümumi vergi sistemi üçün əladır ;
- Xidmət imkanları İşçilər üçün vergi bəyannamələrinin və hesabatların hazırlanması, vergilərin hesablanması, sənədlərlə işləmək;
- Mühasibat uçotu ilə müstəqil işləmək;
- Vergiləri, maaşları, xərcləri və gəlirləri düzgün hesablaya bilərsiniz ;
- Banklarla inteqrasiya ;
- Bütün ödənişləri bir kliklə idarə etmək ;
- Tam nəzarət və şəffaflıq ;
- Xərc və gəlirlərə nəzarət etmək, düzgün olanları götürmək bacarığı ; biznes həlləri ;
- Hesabatları vaxtında və düzgün təqdim etmək ;
- Hesabatların təqdim edilməsi və vergilərin ödənilməsi vaxtı gələndə xatırlatma funksiyasının olması ;
- Sadə və aydın interfeys ;
- İstənilən cihazdan biznesinizi idarə etmək imkanı . Bütün lazımi məlumatlar daima əlçatan olacaqdır .

Tərtibatçılar üçün hər kəsin «FinBook»da asanlıqla işləyə bilməsi vacibdir - FS qeydiyyatından yenidən keçmiş fərdi sahibkardan, bir neçə outsorsing şirkətinə rəhbərlik edən təcrübəli mühasibə qədr.

Xidmətin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər davam edir. «FinBook»da işi daha da rahatlaşdırmaq üçün banklar və ödəniş sistemləri ilə danışıqlar aparılır.

Xidmətdə həmişə aktual sənədlər formalarının olması üçün vergi qanunvericiliyinin yenilənməsi nəzərə alınır.

*Müştəri tərəfinin işi:*

Proqramda hazırda yalnız rus dilində işləyə bilərsiniz;

Proqram Windows əməliyyat sisteminin bütün versiyalarında işləyir. Bütün hesabat fakturalar və hesabatlar MS Excel-ə ixrac olunur.

Debitor və kreditor borcları üzrə şirkətin qarşı tərəflərə və işçilərə borcları üzrə tam dövrəyə (vergilər, mühasibat uçotu, kadr və maliyyə) hesabatlarını izləyə biləcəyiniz analitik bölmə var; gəlir və xərclərə bölündüyü pul vəsaitləri; habelə müəyyən müddətlər üçün qalıqlar. Kassa bölməsində şirkət kiçik biznesə malikdirsə, daxil olan vəsaitlərin uçotunu apara bilər.

Valyuta bölməsində dünyanın bütün əsas valyutaları vardır. Burada şirkət istənilən valyutada qeydlər apara bilər. Hesablar planı bölməsində şirkət öz hesablarını təqvimə uyğun planlaşdırma bilər. İntinventar bölməsində şirkətin xammalının uçotu aparılır, həmçinin təcili anlarda hazır olacaq ilkin hazırlanmış sənəd və hesabat şablonunu saxlamaq mümkündür.

Seçilmiş tarif planından asılı olaraq xidmətin müəyyən funksiyalarına giriş verilir:

- Baza tarifi xidmətə tam çıxış, texniki dəstək, 2 istifadəçi, ayda 2000-ə qədər istifadəçi və mühasibat uçotu;
- «FinBook» şirkəti hər ay mütəxəssisləri ilə 60 dəqiqədən çox olmadan 3 görüş təşkil etməyə icazə verir, həmçinin xidmətin qurulmasına köməklik göstərir və alıcını idarəetmə uçotu üzrə təlimatlandırır;
- Bu tarif yuxarıda göstərilən bütün funksiyaları təmsiləyir, əlavə olaraq 2 istifadəçi və ayda 5000 sənədə qədər təhlil etmə funksiyası mövcuddur.

Peşəkar mühasib: idarəetmə uçotunu, xidməti göstərəcək və avtomatlaşdıracaq, biznesin gəlirliliyini hesablayacaqdır.

- Proqramda istənilən sayda nağd pul və bank hesablarını qeydiyyatdan keçirə bilərsiniz;
- Malları qruplara və növlərə görə təsnif etmək mümkündür;
- Proqramı onlayn pul kisələri və CRM sistemləri ilə inteqrasiya etmək mümkündür;

- İstifadəçi adı və xüsusi parol vasitəsilə bu interfeysdə proqramı idarə edilir.

## «FreshBooks»

«FreshBooks» mühasibat proqramları kateqoriyasında liderlərdən biridir. «FreshBooks» bazarda sərbəst və kiçik biznes üçün ən asan istifadə olunan mühasibat həlli hesab edir.

Proqram təminatı vaxtın izlənməsi və hesablaşmanın optimallaşdırılması üçün dünya üzrə beş milyondan çox istifadəçi tərəfindən istifadə olunur. Satıcı bu yaxınlarda komanda üzvlərinin əməkdaşlığını asanlaşdırmaq üçün məhsulu yenilədi və tapşırıqları prioritetləşdirə və ödənişləri idarə edə biləcəyiniz yenidən işlənmiş idarə paneli əlavə etdi. Klassik xüsusiyyətlər dəyişməyib və «FreshBooks» hələ də birbaşa ödəniş şüzləri, gecikmiş ödəniş xatırlatmaları, gecikmə rüsumları və faktura iddiaları daxil olmaqla ən yüksək səviyyəli ödəniş funksiyalarını təklif edir. Siz ödənişləri asanlıqla toplamaq və “Google Checkouts”, “Amex”, “PayPal” və kredit kartlarını qəbul etmək üçün təkrar hesablaşma prosesini avtomatlaşdırmaq üçün sistemdən istifadə edə bilərsiniz.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Biznes sahibləri üçün hərtərəfli mühasibat uçotu və faktura proqramı;
- Yaradılması bir neçə saniyə çəkən zərif, peşəkar hesab-faktura;
- Vergi mövsümünə hazırlaşmaq üçün gəlir və xərclərin səmərəli təşkili;
- Vaxtı izləmək və bu iş saatlarını avtomatik olaraq qanun layihəsinə daxil etmək imkanı;
- Sürətli əməkdaşlığı təmin edən bütün mesajların, rəylərin və faylların saxlanıldığı tək yer;
- Ağıllı hesabat funksiyaları;
- Məlumatlı biznes qərarlarının qəbul edilməsinə töhfə verən bütün standartlara uyğun dəqiq mühasibat kitabları;
- İstənilən vaxt və hər yerdə daxil olmaq;
- 100-dən çox üçüncü tərəf alətləri ilə inteqrasiya.

*Çatışmazlıqlar:*

- Bu əlavələrlə büdcənizi genişləndirə bilər;
- Lite planı yalnız beş ödəniş edən müştəriyə icazə verir.

## «QuickBooks Online»

«QuickBooks Online» kiçik bizneslər, frilanserlər və müstəqil mühasibat firmaları üçün mühasibat həllidir. Bu bulud əsaslı proqram bütün əsas mühasibat alətlərini bir platformada bir araya gətirir və kiçik bizneslərə mühasibat uçotu və maliyyə idarəetməsi tapşırıqlarını asanlaşdırmağa kömək edir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Düşünülmüş xüsusiyyətlər dəsti ilə dəqiq kitablar təklif edir;
- Bir çox aparıcı biznes həlləri ilə inteqrasiya edir;
- Mobil proqramlar ilə yolda, istənilən vaxt, hər yerdə girişi təmin edir ;
- Masaüstü versiyadan istifadə edənlər üçün sadəlik və rahatlıq təklif edir;
- Bütün planlarınıza ekspert dəstəyi daxil edir;
- Təxminən 7 milyon kiçik biznesdən ibarət geniş müştəri kütləsinə xidmət göstərir.

*Çatışmazlıqlar:*

- Təklif etdiyi əlavə xüsusiyyətlər ümumi büdcənizə bir qədər baha ola bilər.

## «Sage Business Cloud Accounting»

«Sage Business Cloud Accounting» kiçik biznes üçün mükəmmələ uyğun gəlir. Bununla yanaşı, kiçik müəssisələrin büdcəsi və ehtiyacları nəzərə alınmaqla hazırlanmış iki əlverişli plan təklif edir. Fərdi sahibkarlar və mikro müəssisələr üçün siz ayda \$10 müqabilində onun giriş səviyyəli mühasibat həllindən istifadə edə bilərsiniz. Faktura və pul axınının idarə edilməsi funksiyalarına ehtiyacınız varsa, ayda 25 ABŞ dolları müqabilində daha yüksək proqram planını seçə bilərsiniz.

Məhsul sənədləşmə işlərinin optimallaşdırılmasına, cədvəllərin minimuma endirilməsinə və maliyyəni nəzarətə diqqət yetirir. Bu, əmək haqqını sadələşdirir və Əlverişli Baxım Aktına uyğunluğu təmin edir. O, məlumatları birləşdirmək və mürəkkəb maliyyə proseslərini avtomatlaşdırmaqla maliyyə idarəetməsini təkmilləşdirir. O, həmçinin ödənişləri və bank əməliyyatlarını idarə edir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Bulud əsaslı olduğuna görə yükləmə və ya quraşdırma tələb olunmur;
- Satın almadan əvvəl pulsuz sınaq və ya demo təklif edir;
- Çox təfərrüatlı hesabat funksiyasını təqdim edir (məsələn, balans, mənfəət və zərər, pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar kimi aylıq, rüblük və illik

maliyyə hesabatları. O, həmçinin iki müxtəlif dövrləri müqayisə edən müqayisəli maliyyə hesabatları yarada bilər);

- Çox güclü inventar funksiyasını təmin edir;
- Bir neçə fərdiləşdirmə variantlarını təklif edir (məsələn, təşkilat müştərilərdən, təchizatçılardan və işçilərdən topladığı məlumatları fərdiləşdirə bilər. Digər xüsusiyyətlərə vaxtın 90%-ni istifadə etmək üçün debitor və ya kreditor borcları hesabı yaratmaq imkanı, dəyişdirmə imkanı daxildir. Müvəkkil fakturası lazım olduqda konkret müştəri və ya satıcı üçün A/P və təşkilatdakı şəxslər üçün təhlükəsizlik səviyyələri yarada bilərsiniz);
- Bütçə və ya pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması, işlərin qiymətləndirilməsi, audit və avtomatlaşdırılmış iş axınları, habelə sənayeyə xas olan xüsusiyyətləri təklif edir;
- İstifadəçilər öz etimadnaməsini bir idarəetmə panelindən əldə edə və bir neçə şirkət arasında asanlıqla keçid edə bilər;
- Çoxsaylı hesabatlar işlədə və kredit kartlarınızı, bank hesablarınızı proqram təminatı ilə əlaqələndirə bilər;
- Mobil cihazlardan istifadə edərək yolda faktura yarada və uzlaşdırma bilər;
- Üçüncü tərəfin proqramları və pluginləri ilə asan inteqrasiya;
- Sage Business Cloud Accountingdən necə istifadə etmək barədə faydalı məlumat onların veb-saytında mövcuddur;
- Aktiv İnternet bağlantısı olan istənilən cihazdan giriş mümkündür;
- Vaxtınıza və pulunuza qənaət edir.

#### *Çatışmazlıqlar:*

- Çox mürəkkəb və vaxt aparan quraşdırma. Proqramdan maksimum yararlanmaq üçün hər bir şirkət Sage mütəxəssisi tapmalıdır;
- İstifadəsi asan olmadığı üçün işçilərin təlimə ehtiyacı olacaqdır. Mühasib olmayan istifadəçilər sistemdə naviqasiya etməkdə çətinlik çəkirlər;
- Bir çox funksiyalar çox mürəkkəbdir ;
- Əsas səhifə darmadağın ola bilər, bu da nizamlanmadıqda sistemin təsirli görünməsinə səbəb ola bilər;
- Girişə gəldikdə səmərəliliyin olmaması;
- Maliyyə məlumatları buludda saxlandığı üçün təhlükəsizlik problemləri ;
- Bahalı və daha böyük bizneslər üçün nəzərdə tutulmuşdur;
- Sənədlərin və dəstəyin olmaması.

## «Tipalti Approve»

«Tipalti Approve» global kütləvi ödənişləri sadələşdirməyə kömək edən bulud ödənişlərinin avtomatlaşdırılması və idarəetmə proqramıdır. Bu proqram təminatı dünya üzrə ofisləri olan şirkətlər üçün uyğundur. Qeyd edək ki, siz 190-dan çox ölkədə ödənişləri qəbul, 120 valyuta seçimindən istifadə və PayPal, pul köçürməsi, yerli bank köçürməsi və debet kartları daxil olmaqla altı ödəniş üsuluna etibar edə bilərsiniz. Bundan əlavə, proqram təminatı şirkətinizin maliyyə məlumatlarının və proseslərinin vaxtında, dəqiq və başa düşülən olmasını təmin etmək kimi gündəlik işi sadələşdirir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Hesaba və ödəniş tarixçəsinə baxmaq imkanı;
- Satınalma sifarişinin uyğunlaşdırılması (PO);
- Yerli və beynəlxalq miqyasda birdən çox satıcıya faktura verən bizneslər üçün ideal olması;
- KPMG tərəfindən müəyyən edilmiş vergi formaları və təchizatçının özünün qeydiyyatı tələbləri.

*Çatışmazlıqlar:*

- Qiymətləndirmə şəffaf və ya birbaşa deyildir;
- Pulsuz sınaq təklif edilmir;
- Yalnız əsas faktura-ödəmə funksiyalarına ehtiyacı olan kiçik bizneslər üçün çox təkmildir.

## «Rossum»

«Rossum», sənədlərin idxalı və məlumatların toplanması, satınalma sifarişlərinin uyğunlaşdırılmasından tutmuş faktura emalına qədər faktura ödənişi proseslərinizi sadələşdirmək üçün nəzərdə tutulmuş güclü bulud əsaslı platformadır. Bu proqram təminatının sistemi müxtəlif kritik prosesləri avtomatlaşdıran, bununla da əl səylərini və insan səhvlərini azaldan, özünü öyrənən süni intellekt mühərriki ilə təchiz edilmişdir.

Ağıllı bulud platforması olaraq «Rossum» ənənəvi “OCR” sistemlərinin çatışmazlıqlarını aradan qaldırır . Rossum-u sənəd mənbələrinizə (sənəd skanerləri, “DMS” sistemləri, “API”lər, “RPA” və poçt qutuları kimi) qoşmaqla , Rossum bütün sənədləri avtomatik olaraq sistmə idxal edir. Onun süni intellekt mühərriki həmçinin müxtəlif sənəd formatlarını və tərtibatlarını tanıyır, ona görə də sənədlər və fakturalar üçün şablonları fərdiləşdirməyə və ya yaratmağa ehtiyac yoxdur. Bundan əlavə, «Rossum» dublikatları, birləşdirilən faylları və yardımçı məlumatları aşkarlayır və onlara

uyğun olaraq emal edir, bütün lazımsız məlumatları silir və təmiz, mütəşəkkil əməliyyat məlumat axını saxlayır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Vaxta qənaət;
- Məlumat qeydlərinin düzgünlüyünə töhfə vermək;
- Məhsuldarlığı və səmərəliliyi artırmaq;
- Xərcləri azaltmaq;
- Qeydlər və tapşırıqlar üzərində əməkdaşlıq etmək.

*Çatışmazlıqlar:*

«Rossum» hesab-fakturaları, qəbzləri və göndərmə sənədləri kimi strukturlaşdırılmış sənədləri təhlil edir. Əgər işçilərə vaxtı izləmək və ya digər biznes xərclərinə nəzarət etmək imkanı verən sistemə ehtiyacınız varsa, sizə daha əhatəli proqram təminatı lazım ola bilər.

## **«Zoho Books»**

Niyə «Zoho Books» ən yaxşı mühasibat proqramlarından biri kimi göstərilir? Bunun səbəbi, bu mükafat qazanan həllin pul üçün əla dəyər təklif etməsidir. O, bank kanallarını problemsiz şəkildə avtomatlaşdırır, avtomatik ödəniş xatırlatmaları göndərir və fakturaların göndərilməsini və izlənməsini asanlaşdırır. Sistem «Stripe» sistemi ilə inteqrasiyanı və ödənişlərin uzlaşdırılmasını asanlaşdırması ilə unikaldir .

«Zoho Books» «Freshbooks»-a bənzəyir, çünki o, şirkətin mühasibat və satış qrupları arasında anlaşılmazlıqları aradan qaldırmaq üçün əməkdaşlığı dəstəkləyir. «Freshbooks» kimi, «Zoho Books» da digər biznes proqramları ilə inteqrasiya üçün mobil optimallaşdırma və "API" təklif edir. Siz həmçinin digər «Zoho Books» məhsulları ilə hazır inteqrasiyalardan istifadə edə bilərsiniz . O, həmçinin faktura şablonları və fərdi domen kimi xüsusiyyətlərini genişləndirmiş və təkrarlanan jurnallar, qəbul edilən toplu ödənişlər və layihələrin silinməsi kimi yeni funksiyalar əlavə etmişdir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Mühasibat uçotu və fakturalandırma üçün kompleksli proqram təminatı;
- Satılma sifarişini yaratmaq və təqdim etmək;
- Bir neçə saniyə ərzində hesab yaratmaq;
- Müştərilər üçün təhlükəsiz onlayn ödəniş variantları;
- Güclü qiymətləndirmə vasitələri;
- Ödəniş xatırlatmaları və yenilənmələri;
- Xərclərin izlənməsi və inventar nəzarət vasitələri;

- Bank əməliyyatlarının optimallaşdırılması;
- Saatları izləmək və canlı fakturaya çevirmək üçün cədvəlin idarə edilməsi;
- Digər biznes alətləri ilə asan inteqrasiya;
- Rahat əməkdaşlıq üçün müştəri portalı;
- 50-dən çox növ biznes hesabatı.

*Çatışmazlıqlar:*

- Pulsuz və daha ucuz planlarda istifadəçilərin sayının məhdudlaşdırılması;
- Fasiləli yeniləmə problemləri.

### **«Xero»**

«Xero» - sadə və etibarlı xüsusiyyətlər dəsti ilə əhatəli onlayn mühasibat proqramıdır. Proqram biznesinizin bütün vacib aspektlərini, istər hesablar, kontaktlar və ya fakturalar olsun, bir yerdə bir araya gətirir və hər zaman nəzarəti sizə verir. Beləliklə, kitablarınızı ən asan, dəqiq şəkildə idarə etməyə gəldikdə mükəmməl seçim olur.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Kiçik müəssisələr və fərdi mütəxəssislər üçün hərtərəfli uçot sistemi;
- Müxtəlif alətlər və həllər ilə qüsursuz inteqrasiya təklif edir ;
- İş prosesinizə uyğun asan fərdiləşdirməni təmin edir;
- Real vaxt rejimində əməkdaşlıq komandaların birlikdə problemsiz işləməsinə kömək edir;
- Hərtərəfli hesabatlar lazım olduqda maliyyə vəziyyətiniz haqqında dəqiq təsəvvür təqdim edir;
- Uzaqdan giriş və xüsusi mobil proqram fasiləsiz işləməyə zəmanət verir;
- İntinventarın idarə edilməsi daha çox iş davamlılığına kömək edir.

*Çatışmazlıqlar:*

- Mürəkkəb mühasibat ehtiyacları olan yaradılmış bir təşkilat üçün məhdud seçimlər təklif edir.

### **«HubDoc»**

«HubDoc» yüzlərlə bank, kommunal xidmətlər, telekommunikasiya provayderləri və onlayn ticarətçilərdən maliyyə sənədlərini avtomatik əldə edən bulud əsaslı mühasibat proqramıdır. Əsas məlumatları çıxarır və əlavə edilmiş mənbə sənədləri ilə bulud uçotu platformaları arasındakı əməliyyatları asanlıqla sinxronlaşdırır. «HubDoc» ilə uzlaşma, ödənişin işlənməsi və auditor yoxlaması bir neçə kliklə mümkündür.

«HubDoc», sənəd idarəetmə proqramı, bu günlərdə, xüsusən də maliyyə məlumatlarına gəldikdə məşhur seçimdir. Doğrudur, tamamilə pulsuz olan digər proqramlar da mövcuddur, lakin onlar «HubDoc»un təklif etdiyinin yalnız bir hissəsini təmin edə bilər.

Proqramın funksiyaları:

- ✓ Sənədlərin saxlanması;
- ✓ SSL təhlükəsizliyi;
- ✓ API;
- ✓ Giriş nəzarəti;
- ✓ Fəaliyyət çubuğu;
- ✓ Avtomatik bildirişlər;
- ✓ Söhbət ;
- ✓ Əməkdaşlıq vasitələri;
- ✓ Paylaşılan iş sahəsi;
- ✓ Şərh etmək;
- ✓ Rabitə idarəetməsi;
- ✓ Fərdi brendinq;
- ✓ İnterfeysin sürüklənməsi;
- ✓ Faylların idarə edilməsi;
- ✓ Ani mesajlaşma;
- ✓ İcazənin idarə edilməsi;
- ✓ Proqnozlar;
- ✓ Axtarış funksionallığı;
- ✓ İşarələmə;
- ✓ Üçüncü tərəfin inteqrasiyası.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Xüsusi rüsumun nə olduğunu öyrənmək üçün müştərilərlə əlaqə saxlamağa ehtiyac yoxdur, çünki onlar sadəcə alış zamanı qəbzi skan edə və ya rəqəmsal qəbzi öz xüsusi e-poçt ünvanına göndərə bilər. Proqram təminatı qəbzdən tələb olunan məlumatları çıxarır və onların HubDoc hesabı ilə sinkronlaşdırdığınız mühasibat proqramında qeydi əvvəlcədən edir.
- Bu, bəyanatların avtomatik yüklənməsi ilə həyata keçirilir. İndi müstəqil olaraq müştərinin banklarının saytlarına daxil olmağa və uzlaşma üçün çıxarışları əl ilə yükləməyə ehtiyac yoxdur. Proqram onları sizin üçün tutacaqdır.

### *Çatışmazlıqlar:*

«HubDoc» ilə bağlı əsas şikayətlərdən biri çox valyutalı müştəriləri idarə edən mühasiblərdən gəlir. Məhsulun daxili multivalyuta funksionallığına malik olmasına baxmayaraq, xüsusilə «QuickBooks» ilə birlikdə istifadə edildikdə bəzi valyutaları düzgün idarə etməyə bilər. Bəzi rəyçilər şikayət edirlər ki, «HubDoc» onlara əməliyyatda istifadə edilmiş kredit və ya debet kartının son dörd rəqəmi ilə bank hesablarını təsdiqləmək imkanı vermir. Bu problem nəticəsində proqram çox vaxt əməliyyatları düzgün hesaba göndərə bilmir. Bunun əvəzinə istifadəçilərə bank hesabı nömrəsini əl ilə əlavə etməli olduqları bildirilir. Həmçinin, sistem istifadəçilərə müştəri kartlarının son rəqəmlərini yadda saxlamağı təklif edir. Dəqiqlik problemləri istifadəçilərin mənfi cəhətləri siyahılarında da görünür. HubDoc-un bəzi şriffləri dəqiq oxuya bilmədiyi deyilir.

İstifadəçilər həmçinin qeyd edirlər ki, sistem tez-tez kontaktları yenidən yaradır. Təəssüf ki, bəzi rəylərə görə, sistemdən dublikat kontaktları silmək üçün heç bir mexanizm yoxdur. Bulud tətbiqi olaraq «HubDoc» daim inkişaf edir. Bundan əlavə, onun proqramçıları müntəzəm olaraq səhv düzəlişlərini, xüsusiyyət və real vaxt proqramı yeniləmələrini təqdim edirlər. Bu səbəbdən məhsul rəyçiləri tərəfindən qeyd olunan çatışmazlıqların çoxu artıq aradan qaldırılmış ola bilər.

Həmçinin, biznesiniz üçün «HubDoc»dan istifadə etməyi seçsəniz, yanlış hesabatlarınızı və funksiya sorğularınızı birbaşa tərtibatçıya təqdim etmək seçiminiz olacaqdır. Nəticədə, rəyçilər «HubDoc»un üstünlüklərinin onun çatışmazlıqlarından daha çox olması ilə razılaşırlar. Məhsul müəssisədaxili və ya müəssisədən kənar mühasibat uçotu və mühasibat xidmətlərindən istifadə etmələrindən asılı olmayaraq, biznesləri dəstəkləmək üçün əlverişli yol təqdim edir.

## **«Accounting Seed»**

«Accounting Seed» ilə siz mühasibat uçotunu daha çevik edə bilərsiniz. Bu, yalnız nəzarət etməyə deyil, həm də maliyyəni planlaşdırmağa kömək edən müəssisələr üçün etibarlı mühasibat həllidir. Bütün funksiyalara baxmayaraq, proqramı heç bir problem olmadan fərdiləşdirə bilərsiniz. Nəticədə, sistem hər hansı bir şəkildə dəyişiklik etməkdənsə, iş axınına yaxşılaşdırır.

Proqram mühüm qərarların qəbulu prosesində mümkün səhvləri və yanlış mülahizələri aradan qaldıraraq, bütün maraqlı tərəflərə maliyyə vəziyyətinizi vicdanlı təqdim etməyə gəldikdə ən yaxşı vəziyyətdədir. Proqram təminatı tamamilə bulud əsaslı olduğundan, harada olmağınızdan asılı olmayaraq istənilən vaxt ona asanlıqla daxil ola bilərsiniz.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Baş kitab, kreditor və debitor borcları kimi mühasibat uçotu işlərinin avtomatlaşdırılması zamanı vaxt və resurslara qənaət edir;
- Real vaxt rejimində məlumat və hesabatlar qərar qəbulunu sürətləndirir, bu da öz növbəsində biznesin böyüməsinə təkan verir.
- Bulud əsaslı mühasibat həlli olduğu üçün istənilən yerdən sürətli çıxışı təmin edir;
- Xüsusi mühasibat ehtiyaclarınıza uyğun çeviklik və fərdiləşdirmə;
- Məlumatların qorunması üçün ciddi təhlükəsizlik tədbirləri mövcuddur;
- Vergi qanunvericiliyinə uyğunluq;
- Rahat interfeys;
- Bütün maraqlı tərəflər üçün şəffaf görünmə.

*Çatışmazlıqlar:*

- 7/24 müştəri dəstəyi yoxdur.

### **«FreeAgent»**

«FreeAgent», onlayn mühasibat proqramı bütün mühasibat uçotu prosesinizi mərkəzləşdirə bilər. Xərclərin idarə edilməsindən tutmuş faktura, satış vergiləri və layihənin idarə edilməsinə qədər hər şey biznesinizin daha yüksək zirvələrə çatmasına kömək etmək üçün sadələşdirilmişdir. 100.000-dən çox müştəridən ibarət istifadəçi bazası ilə «FreeAgent» hətta təcrübəsiz mühasibat proqramı istifadəçisi üçün də istifadəsi asan olan etibarlı sistemdir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Avtomatlaşdırılmış mühasibat funksiyaları ilə vaxta qənaət edir;
- Hazır şablonlardan istifadə edərək tez bir zamanda təxminlər yaratmağa imkan verir;
- Xərclər, gəlirlər və gəlirlilik baxımından bütün layihələrinizi izləməyi asanlaşdırır;
- Dinamik idarə paneli ilə maliyyə vəziyyətinizin tam təsvirini dərhal təqdim etməyə təmin edir;
- Hesablaşma prosesini asanlaşdırır;
- Vergiləri ödəyərkən dəftərlərinizi təmiz saxlayır;
- Daha ağıllı maliyyə qərarları qəbul etməyə kömək edir.

*Çatışmazlıqlar:*

- Mürəkkəb mühasibat ehtiyacları olan orta ölçülü firma üçün ideal seçim deyildir.

## «Bonsai»

«Bonsai» biznesin maliyyə idarəçiliyini asanlaşdıran hərtərəfli mühasibat proqramıdır. Onun hamısı bir yerdə həlli gəlir hesabatları, balans hesabatları, vergilər və s. ilə bağlı stressi aradan qaldırmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur. Dəqiq izləmə mexanizmi mövcuddur. Beləliklə, biznesinizə daxil olan və çıxan hər bir dolları izləmək sizin üçün daha asan olacaqdır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Öz-özünə işləyən mütəxəssislər üçün universal mühasibat proqramı;
- Maliyyə əməliyyatlarının, o cümlədən fakturaların, müqavilələrin və pul vəsaitlərinin hərəkətinin bir yerdə mərkəzləşdirilməsi;
- Həm yeni başlayanlar, həm də veteranlar üçün istifadəsi asan olan səmərəli maliyyə alətləri təklif edir;
- Maliyyə hesabatlarını sadələşdirir;
- Dəqiq vergi hesablamaları və ödəmə tarixləri üçün ehtiyaclarınızla maraqlanır;
- Rutin xərcləri avtomatlaşdırır;
- Sizi faydalı məlumatlarla təmin etməklə daha yaxşı maliyyə qərarları qəbul etməyə kömək edir;
- 180 valyutanı dəstəkləyir və bu, bütün dünyada biznesi asanlaşdırır.

*Çatışmazlıqlar:*

- Sistemə yeni istifadəçilər əlavə etmək baha başa gələ bilər.

## «FlexiFinancials»

«FlexiFinancials» uzun müddətdir, təxminən 30 ildir ki, müəssisələrin mühasibat uçotu tələblərini asanlıqla yerinə yetirir. Bu, nəinki mühasibat uçotu tapşırıqlarınızı avtomatlaşdıran, həm də onları daha etibarlı və mütəşəkkil edən çevik, tam xidmətli mühasibat həllidir. Proqram həm yerli, həm də buludda mövcuddur və fərdi ehtiyaclarınıza ən uyğun olan versiyayı seçməyə imkan verir. Əslində, hibrid versiyayı öz sürətinizlə genişləndirməyi də seçə bilərsiniz.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- İş prosesinizə asanlıqla uyğunlaşmaq üçün çeviklik;
- Fasiləsiz işləməyi təmin etmək üçün multivalyuta dəstəyi;
- Çoxlu yerləşdirmə variantları;
- Etibarlı əməliyyat və təhlükəsizlik mexanizmi sayəsində etibarlılıq;
- Asan proses quraşdırma;

- Aktiv dəstək xidməti;
- Baxım asanlıığı;
- Real vaxt rejimində hesabat vermək;
- Davamlı bağlanma;
- Daxili uyğunluq və audit imkanları.

*Çatışmazlıqlar:*

- Digər üçüncü tərəfin sistemləri ilə inteqrasiya təklif edilmir.

## **«SAP»**

1972-ci ildə əsası qoyulmuş «SAP Accounting» 80%-dən çox bazar payı ilə dünyanın aparıcı korporativ tətbiqi proqram təminatçısıdır. Şirkət altı sənaye sektoruna - emal sənayesi, fərdi sənaye, istehlak sənayesi, xidmət sənayesi, maliyyə xidmətləri və ictimai xidmətlərə diqqət yetirir və mühasibat uçotu, paylama, insan resursları və istehsal funksiyalarını idarə etmək üçün həllər yaradır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Asan quraşdırma.
- Onlayn işləmək imkanı.
- Demək olar ki, yeniləmələrə ehtiyacın olmaması.
- Tabeliyində olanların işinin səmərəliliyinin avtomatik artırılması.
- Sayını və hətta səhvlərin ehtimalını çox azaldır.
- Geniş vəzifələri - böyük bir müəssisənin bütün ehtiyaclarını əhatə edir.
- Rahatdır və digər ofis proqramları ilə birləşdirilir.
- İnterfeys-məhsulun strukturunda ən kiçik detalları həyata keçirmək məqsədilə "özünüz üçün" tam uyğunlaşdırıla bilər.
- Qabaqcıl standartlara və nəticələrə yüksək diqqət və buna görə də aktualıq.

*Çatışmazlıqlar:*

- Digər oxşar proqramlarla müqayisədə yüksək qiymətin olması.
- SAP ilə işləyən az sayda mütəxəssis, kadr çatışmazlığının olması.
- Uyğunlaşma yalnız fərdi sazlaşma ilə mümkündür - bəzi funksiyalar şirkətin fəaliyyəti ilə üst-üstə düşmürsə, onları yenidən istiqamətləndirmək üçün əlavə pul xərcləmək lazım olur.
- Mövcud satıcı ilə müqavilə müddəti bitənə qədər pulsuz olaraq başqa bir satıcıya keçə bilməmək.

- Vergi və digər qanunvericiliyin tez-tez dəyişikliyə məruz qaldığı ölkələrdə istifadəçilər üçün olduqca əlverişsiz olan proqram parametrlərində dəyişikliklərin edilməsinin mürəkkəb və uzun prosesi.

## **«ZarMoney»**

«ZarMoney» güclü, hərtərəfli bulud əsaslı mühasibat həllidir və bu, tək cə kitablarınızı və hesablarınızı idarə etməyə kömək etmir, həm də bütün global inventarınızın idarə olunmasında tam şəffaflığı təmin edir. Proqram zərif, və çox peşəkar görünən bir sıra faktura şablonları ilə fərqlənir. Bu mühasibat sistemindən istifadə etməklə siz onlayn ödənişləri asanlıqla qəbul, həmçinin pul vəsaitlərinin hərəkətinə tam nəzarət edə bilərsiniz.

«ZarMoney» bank əməliyyatlarınızı avtomatik idxal etməyi asanlaşdıran və hər şeyi bir yerdən idarə etməyi asanlaşdıran funksiyaları ehtiva edir. Üstəlik, onun bankla uzlaşdırılması, avtomatik satış vergisinin hesablanması və əməliyyat hesabatı onu mükəmməl mühasibat tərəfdaşı edir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- 100% bulud proqramı olduğuna görə hər hansı bir proqram təminatının quraşdırılmasına ehtiyacın olmaması;
- İstənilən vaxt, hər yerdə istənilən cihazdan daxil olmaq qabiliyyətinin olması, ən əsası yaxşı internet bağlantısı tələb olunur;
- Həssas məlumatları qorumaq üçün güclü təhlükəsizlik tədbirləri;
- Biznes qərarlarınızı yaxşılaşdırmaq üçün ətraflı hesabatlar;
- Vergilərin avtomatik hesablanması və təqdim edilməsi;
- Rol əsaslı girişi olan çoxsaylı istifadəçi;
- Vaxta qənaət edən bank uzlaşması və əməliyyat idxalı;
- Kommersiya təkliflərinin sürətli yaradılması, çapı və göndərilməsi;
- Inventar, alış və satış sifarişlərinin idarə edilməsi;
- Peşəkar hesab-faktura və təhlükəsiz onlayn ödəniş qəbulu;
- Operativ müştəri dəstəyi.

*Çatışmazlıqlar:*

- İstifadəçilərin sayı artdıqca qiymət də artır.

## **«AzMühasib v2.0»**

Azərbaycan qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq «Milli Mühasibat Uçotu Standartları» əsasında korporativ təşkilatlarda mühasibat uçotunun avtomatlaşdırılması məqsədilə «AzMühasib v2.0» proqramı (şəbəkə) yaradılmışdır .

Proqramdan mülkiyyət formasından asılı olmayaraq bütün sektorlar - büdcə, kommərsiya, ictimai qurumlar, siyasi partiyalar və s. müəssisə və təşkilatların uçotunun avtomatlaşdırılmasını təmin edir.

Proqramda siz həm köhnə hesablar planına uyğun, həm də Beynəlxalq Standartlara uyğun hesablar qura bilərsiniz. Hazırda proqramda büdcə, kommərsiya təşkilatları, siyasi partiyalar və qeyri-hökumət təşkilatları (QHT) və dövlət sektoru üçün Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq xüsusi modullar mövcuddur.

Proqram azərbaycan, rus və ingilis dillərində işləyə bilər və məlumatların hansı dildə daxil edilməsindən asılı olmayaraq mühasibat və maliyyə hesabatları paralel olaraq hər 3 dildə tərtib edilə bilər. Maliyyə hesabatlarının bütün cədvəlləri və formaları MS Excel-ə ixrac edilə bilər.

Məlumatların özbaşına və ya əvvəlcədən hazırlanmış şablonlardan (sadə və mürəkkəb yazı formalarından) istifadə etməklə daxil edilməsi və 3 hesab səviyyəsində analitik uçotun təşkili mümkündür. İstifadəçilər proqramın "Report Designer" modulundan istifadə etməklə istənilən elektron cədvəlləri və maliyyə hesabat formalarını asanlıqla yarada və ya dəyişdirə bilərlər.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Bu program Azərbaycan qanunlarına uyğun olaraq hazırlanmış yerli proqram təminatıdır və proqram təminatı yerli ekspertlər tərəfindən aparılır;
- Azərbaycan, rus və ingilis dillərində işləmək və bu dillərdə Excel cədvəllərinə ixrac etmək mümkündür;
- Hazır proqramdır və istifadəçi səviyyəsində parametrlər sadə və rahatdır;
- Maliyyə hesabatlarına müvafiq əlavə və dəyişikliklər bilavasitə istifadəçilər tərəfindən edilə bilər;
- Proqramın mənimsənilməsi və hesabın qurulması çox qısa müddətdə (təxminən 1-2 həftə) həyata keçirilir;
- Ən son mühasibat tövsiyələri proqramda öz əksini tapmışdır.

## «Ticarət» proqramı

«Ticarət» proqramı idarə, müəssisə və təşkilatların anbarlarında, topdan və pərakəndə ticarət şəbəkələrində olan malların, materialların və vəsaitlərin uçotunu aparmaq, borclara nəzarət etmək, maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinə dair müfəssəl hesabatlar almaq üçün yaradılmışdır.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Proqramda Azərbaycan, rus və ingilis dillərində işləmək mümkündür;
- Proqram Windows əməliyyat sisteminin bütün versiyalarında işləyir. Bütün hesab-fakturalar və hesabatlar MS Excel-ə ixrac olunur.
- Proqramda istənilən sayda obyekt (anbar, mağaza və s.) yerləşdirmək və obyektlər arasında hərəkət etmək mümkündür. İstehsalat sexində işlənmiş xammal və materialların xaricə çıxarılması və onların hazır məhsulla əvəzlənməsi prosesi həyata keçirilir;
- Alınan və ya satılan malları geri qaytarmaq mümkündür;
- Malların özlərinin sayına , həm də qablaşdırılan qutuların sayına görə mallar haqqında hesabat almaq mümkündür.
- Malların mədaxili və məxarici (satışı) istənilən valyutada həyata keçirilə bilər. Hər bir valyutanın məzənnəsi dəyişdikdə, ayrıca qeyd edilir və hesablamalar ən son məzənnə ilə yenidən aparılır;
- Proqramda istənilən sayda nağd pul və bank hesablarını qeydiyyatdan keçirmək mümkündür;
- Əmtəə-pul əməliyyatlarının nəticəsi alıcılar üçün borclar jurnalında əks etdirilir. Müxtəlif valyutalarda əməliyyatlar apararkən proqram hər bir müştəri üçün borcunu hesablama aparıldığı valyutanın ən son məzənnəsi ilə hesablayır. Proqram malgöndərənlərin və alıcıların vaxtı keçmiş borclarına nəzarət etmək imkanına malikdir;
- Malları kod və çeşid üzrə qeydiyyat almaq, malın adı, kodu, rəngi, ölçüsü, istehsalçısı və digər xüsusiyyətləri üzrə analitik hesabatlar almaq mümkündür. Malları qruplara və növlərə görə təsnif etmək mümkündür;
- Proqramı yeni nəsil nəzarət-kassa aparatları ilə inteqrasiya etmək mümkündür;
- eFP proqramı üçün siz hazırlanmış hesab-fakturaları (satışları) Excel cədvəlinə avtomatik ixrac etməklə "oflayn" elektron qaimə - fakturalar yarada bilərsiniz . Alınan sifarişlər əsasında mal almaq və satmaq mümkündür;
- Proqram şəbəkə üzərində işlədikdə və ya uzaqdan idarə edildikdə, müştərinin istəyi ilə hər bir istifadəçi üçün lazım olan interfeys yaradılır. İstifadəçi adı və

xüsusi parol vasitəsilə bu interfeysdə proqramı idarə edir. Məsələn, kassir üçün nəzərdə tutulmuş interfeysdə əməliyyatları yalnız onun icazə verdiyi kassada həyata keçirə bilərsiniz. Digər modullar, yəni anbar, maliyyə vəziyyəti və s. kassirə aid olmadığı üçün bu bölmələr proqramda görünməyə bilər və ya digər modullar yalnız əmtəə əməliyyatlarını yerinə yetirdiyi üçün anbardar üçün görünməzdir. Bundan əlavə, maliyyə hesabatları rəhbərlik üçün açıq ola bilər.

### **«Günəş Sistemi» proqramı**

«Günəş Sistemi» mühasibat uçotu proqram paketi Link&A Ltd. tərəfindən müəssisə və təşkilatlarda mühasibat uçotu üçün hazırlanmışdır.

«Günəş Sistemi» proqram kompleksi mühasibat uçotunun bütün sahələrini əhatə edir və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq bütün müəssisə və təşkilatlarda mühasibat uçotunu avtomatlaşdırmağa imkan verir.

«Günəş Sistemi» mühasibat uçotu proqram paketi aşağıdakı modullardan ibarətdir:

1. Ümumi mühasibatlıq;
2. İnventar nəzarəti;
3. Əmək haqqının uçotu;
4. Əsas vəsaitlər və onların köhnəlməsinin uçotu;
5. İstehsalın uçotu;
6. Valyuta məzənnəsinin uçotu;
7. Mənbə sənədləri;
8. Bəyannamələr;
9. Kadrların uçotu;
10. Hesabatların icmalı;
11. Hesabatın yaradılması.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Sürət - ən son kompüter texnologiyasından istifadə edərək yüksək iş sürətinə malikdir;
- Çeviklik - müstəqil verilənlər bazalarından (MS Access, SQL Server, Oracle) çevik şəkildə istifadə etmək və terminalların sayından asılı olmayaraq şəbəkələrdə istifadə etmək qabiliyyətinə malikdir;
- Estetik - proqram "Windows" mühitinin interfeysindən istifadə edir;
- Asanlıq - istifadəçiyə proqramı fərdiləşdirmək və bəyəndiyinizə görə dəyişdirmək imkanı verilir;

- Etibarlılıq - sistemin bütün daxili və məxfi məlumatları xüsusi parolla qorunur. O, həmçinin çıxışlarda çoxsəviyyəli maneələr yaratmaq qabiliyyətinə malikdir;
- Dinamika - istifadəçinin zaman-zaman artan ehtiyaclarına uyğun olaraq proqrama əlavələr etmək imkanı vardır;
- Müasirlik - bütün mühasibat standartlarına, maliyyə və əməliyyat sxemlərinə, vergi qanunvericiliyinin tələblərinə cavab verir;
- Çoxdilli - mühasibat uçotu Azərbaycan (kiril və latın), ingilis, qazax, rus, türk, türkmən, özbək (kiril və latın) dillərində aparıla bilər;
- «Günəş Sistemi» təlim paketi ilə birlikdə təqdim olunur.

### **Audit üzrə proqram təminatlarının xüsusiyyətləri**

Bu gün kompüter texnologiyasının sürətli inkişafı və şirkətlər tərəfindən avtomatlaşdırılmış informasiya sistemlərinin istifadəsi müşahidə olunur ki, bu da öz növbəsində kompüter mühitində audit metodlarının yaradılmasına və təkmilləşdirilməsinə səbəb olmuşdur. Kompüter texnologiyaları auditin bütün mərhələlərində, o cümlədən auditin planlaşdırılması və aparılması, audit işinin sənədləşdirilməsi və auditor hesabatının hazırlanmasında istifadə olunur. Məhz buna görə də auditin avtomatlaşdırılması məsələsi bu gün aktualdır.

Hazırda auditorlar şirkətin fəaliyyətinin maliyyə təhlili üçün elektron cədvəllər, mətn redaktorları, verilənlər bazası idarəetmə sistemləri və proqramlar kimi standart proqram məhsullarından istifadə edirlər. Bu proqramlar auditorlara məlumatların saxlanması təşkil etməyə, sadə hesablamalar aparmağa, audit obyektinə üzrə məlumatların sonrakı işlənməsi və təhlili üçün hesabat və nəticələr hazırlamağa imkan verir.

Auditin avtomatlaşdırılması proqram təminatı müəyyən vəzifələri yerinə yetirməli və bir sıra tələblərə cavab verməlidir. Audit standartlarına tam uyğun gələn audit metodologiyasını təmin etməli, yerinə yetirilən audit işini sənədləşdirmək üçün auditorun lazımı və kifayət qədər sayda iş sənədlərini (formalarını) ehtiva etməli və auditin bütün mərhələlərində məlumatların daxil edilməsi və emalının maksimum avtomatlaşdırılmasını təmin etməlidir. .

Bu gün artıq bu prosedurları sadələşdirən bir sıra proqramlar mövcuddur. Belə ki bu proqrama aşağıdakıları aid etmək: Case Ware Working Papers, TeamMate, Audit Workstation, AuditModern, Audit XP Professional, IT Audit, ИНЭК- Аналитик, AuditNet, Экспресс Аудит: ПРОФ, Audit Expert, Ваш финансовый аналитик, Form.com, Cygna Auditor, Netwrix Auditor, Asset Panda, MasterControl Audit , Onspring Audit Software, ZenGRC.

Aşağıda yuxarıda göstərilən proqramların təsviri verilmişdir:

### **«Caseware Working Papers»**

«Caseware Working Papers» bütün ölçülərdə olan audit və mühasibat firmalarına, eləcə də korporativ və dövlət maliyyə mütəxəssislərinə tam əminlik əldə etmək və maliyyə hesabatları tapşırıqlarını idarə etmək üçün vahid alət təqdim edir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Məlumat yükləmək, 1C və SAP proqramları ilə sinxronizasiya imkanı;
- Uzaqdan işləmək bacarığı;
- Beynəlxalq Standartların daima müasir normativ bazasının olması;
- İstifadəçiyə audit aparmağa kömək edəcək alətlərin köməyi ilə auditin vaxtının azaldılması;
- Planlaşdırma və risklərin qiymətləndirilməsi;
- Rəqəmsal məlumatlarla işləyərək mexaniki xəta riskini minimuma endirmək;
- İş vaxtının səmərəli planlaşdırılması ;
- Bu proqramı idarə etmək və digər proqramlarla sinxronizasiya detallarında daha çox funksionallıq;
- İşçi, müfəttiş, menecer və tərəfdaş tərəfindən təsdiqlənmə prosesində funksionallıq, həmçinin vaxtın dəqiqləşdirilməsi və s.

Əsas *çatışmazlığı* onun yüksək qiymətidir, əks halda bütün standartlara cavab verir.

### **«TeamMate»**

Strateji anlayışlar təqdim etməklə audit fəaliyyətini təkmilləşdirməli olan auditorlar üçün «TeamMate» bütün dünyada və bütün sənayelərdə birinci dərəcəli peşəkar xidmətlərlə ekspert həllər təqdim edir.

*Bu proqram təminatının üstünlükləri:*

- Daxili Audit İdarəetmə Sistemi «CCH TeamMate» sistemi auditlərin planlaşdırılması, nəticələrin sənədləşdirilməsi və tövsiyələrin icrasına nəzarət üçün çoxfunksiyalı vasitədir ;
- «CCH TeamMate» sistemi vacib olmayan işlərə sərf olunan vaxtı əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq üçün xüsusi olaraq hazırlanmışdır. «TeamMate» sizə sənədləşdirmə və nəzərdən keçirmə vaxtını azaltmağa imkan verir və rəylərin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına və daxili konsaltinq xidmətlərinin göstərilməsinə daha çox diqqət yetirir;

- «TeamMate EWP» audit layihələrinin tam elektron sənədlərini saxlamaq imkanı verir. Bu modul müfəssəl audit proqramının formalaşdırılması, auditin nəticələrinin müəyyən edilməsi, sənədlərin elektron surətlərinin əlavə edilməsi kimi bütün zəruri funksiyaları həyata keçirir.

Bu proqram çevikdir və funksionallıq kontekstində heç bir çatışmazlıq yoxdur.

### **«Audit Workstation» (NetWrix Active Directory Change Reporter)**

NetWrix Active Directory Change Reporter - monitoring edilən "Active Directory" mühitində dəyişikliklərin avtomatlaşdırılmış auditi və hesabatı üçün bir vasitədir.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- Dəyişikliklər haqqında hesabatların yaradılması "AD";
- Hesabatlarda hər bir dəyişiklik üçün "Əvvəl" və "Sonra" dəyərlərin müəyyən edilməsi;
- Real vaxt siqnalları;
- Standart hesabatların geniş kitabxanası və qabaqcıl hesabatlar yaratmaq imkanı;
- Vəziyyət hesabatları "Active Directory";
- Hesabat şablonlarına əsaslanan poçt siyahıları;
- "AD" obyektinin bərpası ustası;
- Audit məlumatlarının uzunmüddətli saxlanması.

*Çatışmazlıqlar::*

- Bu program məlumatın mürəkkəb işlənməsi, qruplaşdırılması və birləşdirilməsinin mümkünlüyünü nəzərdə tutmur;
- Daxili "Windows" alətlərindən istifadə edərək, müxtəlif domen nəzarətçilərindən logları birləşdirmək çətindir;
- Standart "Windows" alətlərindən istifadə edərək AD-də dəyişikliklər üçün audit sistemi təşkil edərkən, sistem jurnalına çox sayda hadisələrin (çox vaxt lazımsız) yazıldığını nəzərə almalısınız və bu, onun sürətlə doldurulmasına və yenidən yazılmasına səbəb olur.

### **«AuditModern»**

«AuditModern» daxili audit və nəzarət xidmətlərinin, habelə audit komitələrinin vəzifələrinin həyata keçirilməsi üçün sistem həllidir.

*Bu proqram təminatının xüsusiyyətləri:*

- Mühasibat proqramlarından və txt fayllarından məlumatların avtomatik daxil edilməsi;

- Öz audit metodlarından istifadə etmək imkanı;

- Auditin keyfiyyətinə nəzarət funksiyasının həyata keçirilməsi;

- Avtomatlaşdırılmış nümunə götürmə;

- Analitik hesabatlar yaratmaq bacarığı;

- Sistem auditorlar tərəfindən aşkar edilmiş qərarların nəticələrinə və verilən tövsiyələrə əsasən bütövlükdə şirkət üçün itkilərin və ya faydaların (faktiki və potensial) ümumi məbləğini müəyyən etməyə və hesablamağa imkan verir.

Onun çatışmazlığı yalnız daxili audit üçün nəzərdə tutulmasıdır.

### **«AuditXP Professional»**

«AuditXP Professional» audit hesabatını əvəz edən növbəti nəsil audit avtomatlaşdırma proqramıdır.

Proqram yeni nəsil platformasında işlənilib hazırlanmış və əvvəlki nəsil proqramların ən yaxşılarını (istifadə asanlıığı və çox yönlülük, auditin bütün mərhələlərində məlumatların daxil edilməsinin və emalının hərtərəfli avtomatlaşdırılması kimi mühüm keyfiyyətlər), yeni funksiyaları və texnologiyaları üzvi şəkildə özündə birləşdirir.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- İstənilən formatda faylları və onları "RTF" formatında yükləmək mümkündür;

- Yeni müasir istifadəçi interfeysi;

- Vahid məlumat bazasında bütün layihələr (yoxlamalar) ilə işləmək;

- Artan sürət və artan performans;

- Audit metodologiyasının fərdiləşdirilməsi üçün genişləndirilmiş seçimlər. Məsələn, öz audit prosedurlarınıza (əlavə fayllar daxil olmaqla) məhdudiyyətsiz sayda audit bölməsi əlavə etmək imkanının olması. Yoxlama metodlarının qeyri-məhdud sayda şablonlarının yaradılması;

- Layihə çərçivəsində faylları (auditorun iş sənədləri, audit sübutlarının surətləri və s.) saxlamaq bacarığı;

- Proqram nümunənin hesablanması, planlaşdırılması, formalaşdırılması və təhlili, aşkar edilmiş pozuntu növlərinin seçilməsi və auditin bölmələri üzrə avtomatik nəticələr və yekun nəticənin çıxarılması üçün daxili alqoritmləri ehtiva edən auditin aparılması üçün orijinal metodologiya təklif edir;

- Öz-özünə konfigurasiya və yoxlama metodologiyasının təkmilləşdirilməsini tələb etmir;
  - Proqram dostluq interfeysinə və proqramda işləməyi tez və asanlıqla öyrənməyə imkan verən intuitiv başa düşülən alqoritmə malikdir;
  - Auditin bütün bölmələri (hazırlıq, auditin planlaşdırılması, audit, yekun) üzrə auditorun iş sənədlərinin tam dəstini -500-dən çox forma, prosedur, istinad cədvəlləri və hesabatları ehtiva edir;
  - Proqram mühasibat uçotu məlumat bazasının məlumatlarını yoxlanılan təşkilatın maliyyə hesabatlarının məlumatları ilə müqayisə etmək üçün daxili alqoritmə malikdir. Audit keyfiyyətinə nəzarət metodologiyası, analitik prosedurlar və maliyyə təhlili bloku daxildir;
  - Auditorlara portativ kompüterlərdə (məsələn, noutbukda) oflayn işləmək və sonra auditin nəticələrini şəbəkə versiyasından istifadə etmədən bölmələr (mərhələlər) üzrə seçilmiş bir kompüterə yükləmək imkanı verir. Eyni zamanda, yoxlanılan müəssisələrin sayı praktiki olaraq qeyri-məhduddur;
  - Bu proqram audit prosedurlarının yeni formalarını yaratmağa və mövcud formaları dəyişdirməyə, hətta proqramı təşkilatın daxili audit standartlarına tamamilə dəyişdirməyə imkan verən daxili forma redaktorunu ehtiva edir.
- Çatışmazlıqlara faylların yüklənməsinin qeyri-mümkünlüyü, bəlkə də başqa fayl növünə yükləmə daxildir.

### **«IT Audit»**

«IT Audit» proqramı auditin planlaşdırılması və aparılmasında auditor təşkilatının fəaliyyətini avtomatlaşdırmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur. Məhsul şirkətin daxili audit zamanı istifadə edilə bilər.

Proqram bir neçə versiyada təqdim olunur:

- IT Audit: Professional Auditor. Şirkət rəhbərinin, audit qrupunun rəhbərinin, auditorların, auditor köməkçilərinin işini təşkil etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur;
- IT Audit: Auditor Express. Peşəkar versiya ilə müqayisədə Transaction Log modulu daxil deyil və Daxili Nəzarət modulu yerləşdirmə məsələlərinin sənədləşdirilməsi baxımından qismən məhduddur ;
- IT Audit: Metodoloq. Öz audit metodologiyanızı yaratmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur. Proqrama auditor təşkilatının öz metodologiyası daxil edilə bilər. Proqram işlənmiş metodologiyaları tərəfdaş təşkilatlar arasında mübadilə etmək imkanı verir.

*Bu proqramın əsas xüsusiyyətləri aşağıdakılardır:*

- Yoxlanılan qurum üçün layihənin yaradılması;
- Audit qrupunun tərkibinin formalaşdırılması;
- Hesabat formalarının avtomatik doldurulması;
- Əhəmiyyətlik səviyyəsinin hesablanması və paylanması. Hesabat göstəricilərinin əlaqələndirilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının daxil edilmiş formaları əsasında hesablama aparılır: hesabat üçün əhəmiyyətlik səviyyəsi, hesabat sətirləri üzrə əhəmiyyətlik səviyyəsinin bölüşdürülməsi, maliyyə təhlili əmsalları, illik hesabat üçün hesabat göstəricilərinin qarşılıqlı əlaqəsi;
- Auditin planlaşdırılması üzrə prosedurların həyata keçirilməsi, habelə audit planının hazırlanması;
- Mühasibat məlumatlarından istifadə etmədən iş sənədlərinin yaradılması;
- Hesabat xətləri üçün yoxlamaların planlaşdırılması;
- Hesabat və əməliyyat növləri səviyyəsində risklərin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi;
  - Müəyyən edilmiş risklər üçün nəzarət vasitələri ilə tanışlıq və qiymətləndirmə (nəzarət vasitələrinin sınaqdan keçirilməsi);
  - Qiymətləndirilmiş risklərə cavab olaraq prosedurların həyata keçirilməsinin sənədləşdirilməsi;
- Mühasibat məlumatlarının yüklənməsi;
- Mühasibat uçotu məlumatlarının əməliyyat növləri üzrə qruplaşdırılması;
- Audit nümunəsinin aparılması;
- Aşkar edilmiş pozuntuların sənədləşdirilməsi;
- Əməliyyatların yoxlanılmasını təsdiq edən iş sənədlərinin doldurulması;
- Auditor rəyinin və auditor rəyinin hazırlanması.

Bu proqramın çatışmazlığı daxili nəzarət sisteminin və ekspress auditin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi üçün xüsusi modulların olmamasıdır.

### **«Инэк-Аналитик»**

«Инэк-Аналитик» oxşar sinif proqram məhsullarından əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir. Bu proqram müəssisənin cari vəziyyətinin hərtərəfli maliyyə-iqtisadi təhlili və aparıcı Rusiya və beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının tələblərinə cavab verən yaxşı biznes planı hazırlayır.

*Bu proqramın əsas xüsusiyyətləri:*

- Müəssisənin bir sıra dövrlər üzrə istehsal-maliyyə fəaliyyətinin dinamikasında ətraflı təhlilinin aparılması;
- Müəssisə və onun struktur bölməsi üçün biznes planının hazırlanması;
- Müəssisə fəaliyyətinin avtomatik təhlili. Bu təhlil üsulu qrafiklərin və onları izah edən mətnin ekranında ardıcıl dəyişiklikdir;
- Müəssisənin maliyyə vəziyyəti haqqında avtomatik olaraq mətn şəklində hazırlanmış ətraflı nəticənin təhlili. Nəticədə "qüsurların" səbəbləri və ya müəssisənin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi ilə analitik cədvəllər və mətnlər vardır. O, "Microsoft Word"ə ixrac edilə və lazım olduqda redaktə edilə bilər;
- Hesablanmış analitik cədvəllər və qrafiklər əsasında müstəqil ətraflı maliyyə və iqtisadi təhlil. Bu sizə öz təcrübə və biliklərinizdən istifadə edərək Microsoft Word və ya Microsoft Excel proqramlarında müəssisənin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinə dair istənilən hesabat hazırlamağa imkan verəcəkdir;
- Biznes planın tərtibi zamanı buraxılmış səhvlərlə tanışlıq (məhsulun planlaşdırılmış satışı anbarda mövcud ehtiyatlardan artıq olması, debitor borclarının ödənilməsi planlaşdırılmış ilkin balansə görə bu borcun məbləğindən artıq olması və s.);
- Korreksiyası arzu olunan, lakin zəruri olmayan (müəyyən vergi növləri nəzərə alınmır, bəzi maliyyə-iqtisadi əmsallara əməl olunmur, mənfəətin əsassız olaraq yüksək qiymətləndirilməsi və s.) biznes planına avtomatik hazırlanmış şərhlərin təhlili;
- Biznes planın icrası zamanı müəssisənin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti haqqında avtomatik hazırlanmış nəticə əsasında biznes planının həyata keçirilməsi ehtimalının qiymətləndirilməsi;
- Hesablanmış analitik cədvəllər və qrafiklər əsasında hazırlanmış biznes planın ətraflı müstəqil təhlili.

*Çatışmazlıqlar:*

- Çap edə bilməmək;
- Yalnız rus dilindən istifadə.

**«AuditNET»**

«AuditNet» global maliyyə cəmiyyətinə auditorların, mühasiblərin, maliyyə və uyğunluq mütəxəssislərinin audit proqramları və digər audit sənədləri daxil olmaqla

resursları, alətləri və təcrübələrini paylaşdığı əsas rəqəmsal şəbəkə rabitə resursu kimi xidmət edir. Qlobal audit icması üçün ilk onlayn portal kimi AuditNet texnologiyadan istifadəni təkmilləşdirməyə həsr olunmuş audit saytlarının ön sıralarında olmuşdur. AuditNet fırıldaçılığın aşkarlanması və qarşısının alınması, IT auditi, məlumatların təhlili və auditin proqram vasitələri və üsulları üzrə onlayn təlimə başlamışdır ki, bu da auditorlara istənilən yerdə, istənilən vaxt lazımi bacarıqları əldə etməyə imkan verir. Auditnet rahatlığı təmin edən və səyahət ehtiyacını aradan qaldıran auditorlar və maliyyə mütəxəssisləri üçün aşağı qiymətli, yüksək keyfiyyətli təlimlər təklif edir.

*Bu proqram aşağıdakı üstünlüklərə malikdir:*

- Auditin metodologiyasının və sənədləşdirilməsinin standartlaşdırılması, işçi sənədlərin arxivinin saxlanması – «AuditNET» sistemi fəaliyyət standartlarını dəqiq müəyyən etməyə və şirkətin bütün işçilərinin işini onlara ciddi şəkildə uyğun təşkil etməyə imkan verir;
- Müştərilərin daimi fayllarının saxlanması və müqavilə münasibətlərinin idarə edilməsi - sistem mövcud və potensial müştərilər haqqında bütün lazımi məlumatları saxlamağa, iş prosesində istifadə etməyə və müştərilərlə müqavilələrin idarə edilməsi prosesini avtomatlaşdırmağa imkan verir;
- Şirkətin strukturunun idarə edilməsi, işçi kartlarının aparılması, iş vaxtının uçotu - sistem istifadəçilərə şirkətin strukturunu və personalını idarə etmək üçün geniş imkanlar yaradır;
- Əməliyyat fəaliyyətinin təhlili, planlaşdırılması və idarə edilməsi – «AuditNET» sistemi audit şirkətinin idarə edilməsi prosesində yaranan bütün əsas vəzifələrin həllini avtomatlaşdırmağa imkan verir;
- Auditlərin planlaşdırılması və nəzarəti, işin keyfiyyətinə nəzarət - sistemin funksionallığı auditi səmərəli planlaşdırmağa və onun icrasının gedişinə və icraçıların işinin keyfiyyətinə tam nəzarət etməyə imkan verir;
- Auditin hazırlanması, planlaşdırılması və aparılması - sistemə auditin bütün mərhələlərində istifadə olunan auditorlar üçün güclü alətlər daxildir.

Bu proqramda çatışmazlıqlar yoxdur, lakin bu proqramdan istifadə etmək üçün daxili audit sahəsində təhsilə malik olmalı, daxili auditin aparılmasının müxtəlif üsullarına malik olmalı və öz fəaliyyətinin şəffaflığını artırmağa hazır olunmalıdır.

## **«Экспресс Аудит: ПРОФ»**

«Экспресс Аудит: ПРОФ» - mürəkkəb audit avtomatlaşdırma sistemidir. Onun köməyi ilə bir kommərsiya müəssisəsinin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin auditinin hazırlanması mərhələsindən auditor hesabatının formalaşdırılması mərhələsinə qədər yoxlanılmasının əsas vəzifələrini həll edə bilərsiniz.

Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:

- Audit prosedurlarının həyata keçirilməsi;
- Auditin bölmələri üzrə nəticə çıxarmağa imkan verən yekun sənədlərin hazırlanması .

Bu proqramın funksionallığı böyük olmadığı üçün proqramda birbaşa çatışmazlıqlar yoxdur.

## **«Audit Expert»**

«Audit Expert» maliyyə və idarəetmə məlumatları, o cümlədən konsolidasiya edilmiş mənfəət əsasında müəssisə və ya bir qrup müəssisənin maliyyə vəziyyətinin diaqnostikası, qiymətləndirilməsi və monitorinqi üçün analitik sistemdir.

*Bu proqramın üstünlükləri aşağıdakılardır:*

- Maliyyə hesabatlarının konsolidasiyası – «Audit Expert 4 Premium»da konsolidasiya beynəlxalq standartlara (MHBS) uyğun olaraq şirkətlər qrupunun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının formalaşmasını təmin edir. Düzəliş qeydləri qrup daxilində əməliyyatları aradan qaldırmağa və onun maliyyə vəziyyəti haqqında etibarlı fikir əldə etməyə imkan verir;
- Maliyyə təhlilinin öz metodlarının həyata keçirilməsi – «Audit Eksperti» metodların konstruktorunu özündə ehtiva edir və əlavə maliyyə-iqtisadi göstəriciləri, onların hesablanması üçün düsturları, ilkin və analitik məlumatlar əsasında hesabat formalarını həyata keçirməyə imkan verir;
- Avtomatik ekspert rəyləri və fərdiləşdirilə bilən hesabatlar - Audit Expert sistemi avtomatik olaraq ekspert rəylərini yaradır. Daxili hesabat generatoru şablonlardan istifadə edərək onları tez hazırlamağa kömək edir, həmçinin yenilərini - cədvəllər, qrafiklər, mətn məlumatları ilə lazımi strukturu yaratmağa kömək edir;
- Böyük həcmli məlumatlarla işin avtomatlaşdırılması, multivalyuta - verilənlər bazasından istifadə böyük həcmdə maliyyə hesabatları ilə işi rahat şəkildə təşkil etməyə imkan verir. Maliyyə hesabatları müxtəlif valyutalarda, o cümlədən ən az

inflyasiyaya məruz qalan valyutalarda təqdim edilə bilər. «Audit Expert» məlumatların əl ilə daxil edilməsini və digər sistemlərdən idxalı dəstəkləyir;

- Müqayisəli təhlil və reyting - maliyyə və iqtisadi göstəricilərin rəqiblərin, sənaye liderlərinin məlumatları ilə müqayisəsi - şirkətin fəaliyyətinin planlaşdırılması və qiymətləndirilməsinin tərkib hissəsidir. «Audit Expert» şirkətlər qrupunun müqayisəsini və maliyyə vəziyyətinin istənilən göstəriciləri əsasında onların reytinginin hazırlanmasını təmin edir;
- Borcalanın kredit qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi. Maliyyə təhlilinin skoring üsulları - «Audit Expert» maliyyə vəziyyətini maliyyələşdirən bankın mövqeyindən qiymətləndirməyə imkan verir. Həmin problemləri həll etmək üçün borcalanı qiymətləndirmək məqsədilə daxili qiymətləndirmə üsulları hazırlanmışdır;
- Nisbətlərin təhlili - «Audit Expert» şirkətin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini və maliyyə vəziyyətini xarakterizə edən nisbi göstəricilərin avtomatik formalaşdırılmasını və təhlilini təmin edir: gəlirlilik, likvidlik, işgüzar aktivlik və maliyyə sabitliyi;
- Əməliyyat və maliyyə risklərinin təhlili - onların qiymətləndirilməsi üçün «Audit Expert» şirkətin kapital gəlirliliyinin faktorial təhlilini aparmağa, likvidliyin azalması və ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi riskini müəyyən etməyə, müflisləşmə ehtimalını və maliyyə gücünü qiymətləndirməyə imkan verir;
- Tənzimlənən maliyyə təhlili - «Audit Expert» müxtəlif normativ sənədlərlə tənzimlənən hesabatların metodlarına, göstəricilərinə, strukturuna və formasına uyğun olaraq maliyyə təhlili aparmaq imkanı verir;
- Mümkün maliyyə strategiyalarının təhlili - «Audit Expert» metodologiyadan istifadə etməklə şirkətin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin gələcək inkişafı üçün mümkün variantların təhlilini təqdim edir;
- Müəssisənin maliyyə vəziyyətinin ekspress təhlili - təyinetmə vasitələri göstəricilərin mütləq və nisbi dəyərlərini, o cümlədən faizləri, habelə bütün dövrlər üçün baza ili səviyyəsinə nisbi artımlarını göstərməyə imkan verir.

Bu proqramın əsas çatışmazlığı onun yüksək qiymətidir, oxşar proqramların orta qiymətindən 4 dəfə bahadır.

### **«Ваш финансовый аналитик»**

«Ваш финансовый аналитик» maliyyə hesabatlarına əsaslanan təşkilatın maliyyə vəziyyətinin intellektual təhlili üçün bir sistemdir. Sistemin əsas xüsusiyyəti sizin analitik prosesdə iştirakınızın tamamilə istisna edilməsidir.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- Tam maliyyə təhlili;
- Maliyyə hesabatlarına izahat qeydi;
- Təşkilatın dəyərinin qiymətləndirilməsi;
- Borclunun maliyyə təhlili;
- Maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün tövsiyələr;
- Maliyyə vəziyyəti haqqında arayış;
- Vergi yoxlaması ehtimalının qiymətləndirilməsi;
- Auditor hesabatı.

Bu proqramın çatışmazlığı yalnız ondan ibarətdir ki, onunla işləyən şəxs Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarını yaxşı bilməli və maliyyə uçotu sahəsində təcrübəyə malik olmalıdır.

### **«Form.com»**

«Form.com» veb və mobil formalar üçün müəssisə platformasıdır. Platforma çevik dizayn və onlayn və ya oflayn məlumat toplama formalarından istifadə edərək ofisdə və ya sahədə istənilən məlumat toplama prosesini sadələşdirmək üçün istifadə oluna bilən qabaqcıl xüsusiyyətləri təqdim edir.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- İntegrasiya edilmiş audit platforması;
- Proseslərin və yoxlama siyahılarının auditi;
- Mobil imkanlara malik avtonom formalar;
- Çox çevik, istənilən sənayedə istifadə edilə bilər;
- Real vaxt rejimində audit məlumatlarını təhlil etmək.

*Proqramın çatışmazlıqları:*

- «Form.com» ingilis dilindən başqa məhdud dil paketlərinə malikdir;
- «Form.com» istifadəçi əməkdaşlığı və qarşılıqlı əlaqə üçün forum təklif etmir;
- «Form.com» internet və bulud bağlantısı ilə məhdudlaşır;
- Proqramın istifadəçi interfeysi yeni istifadəçilər üçün çətinlik yarada bilər;
- «Form.com» pulun geri qaytarılmasına zəmanət vermir.

## «Cygna Auditor»

«Cygna Auditor» (əvvəllər Knowledge Vault) güclü audit və yoxlama imkanları, həmçinin qabaqcıl hesabat, analitika və ağıllı biznes idarəetmə xüsusiyyətlərinə görə audit proqramı üçün ən yaxşı seçim hesab olunur.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- Qlobal hesabat: hibrid multi-bulud sistemlərinizdən olan audit məlumatlarına bir ekranda baxmaq və qarışdırmaq imkanı verən sadələşdirilmiş veb konsol;
- Audit və bildiriş: arzuolunmaz dəyişikliyin nə vaxt baş verdiyini və bunu kimin etdiyini dərhal öyrənmək;
- Geri qaytarma və bərpa: istənilən və ya istənilməyən dəyişiklikləri geri qaytarmaqla və ya sistemi müəyyən bir vaxtda bərpa etməklə iş vaxtı riskini azaltmaq;
- İlk növbədə kritik "AD" obyektlərinin dəyişdirilməsinin qarşısını almaq;
- Hündürlükdə istifadə rahatlığı və funksionallıq;
- Əla dəstək komandası.

## «Netwrix Auditor»

«Netwrix Auditor» başqa bir audit platformasıdır. O , ilk növbədə IT auditorları və proqram menecerləri tərəfindən istifadə üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bundan əlavə, bu istifadəçi dostu və konfigurasiyası asan olan audit proqramı şirkətlərə daxili protokollara və siyasətlərə uyğunluğu təmin etmək üçün auditlər aparmağa kömək edir. Nəticədə, bu proqram biznes məlumatlarının güclü qorunmasını və ciddi giriş nəzarətini təmin etməyə kömək edir.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- Proqramı quraşdırmaq və qurmaq asandır. Bir çox məlumatı təmin etmək və problemlə sahələri asanlıqla tapmağınza kömək etmək üçün o birbaşa domenlə əlaqələndirilir ;
- Aktiv kataloqda dəyişiklikləri izləmək üçün proqramın təsiredici funksionallığı mövcuddur;
- Şəbəkənizi və infrastrukturunuzu təhlükəsiz saxlamaq üçün e-poçt bildirişlərini konfigurasiya etməyə imkan verir;
- İstifadəçilərin davranış və hərəkətlərinə nəzarət edir;
- Həddindən artıq ifşa edilmiş məlumatların bloklanması.

## **«Asset panda»**

«Asset Panda», bütün ölçülü bizneslər üçün istifadəsi asan başa gələn daxili audit və aktivlərin idarə edilməsi həllidir. Əlverişli və fərdiləşdirilə bilən bu bulud əsaslı biznes dəsti obyekt menecerlərinə aktivlərin monitorinqi, təhlükəsizlik və uyğunluq kimi əsas vəzifələri yerinə yetirməyə kömək edir. O, həmçinin möhkəm texniki xidmət idarəetmə aləti təklif edir.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- İntegrasiya edilmiş aktiv izləmə sistemi təklif edir;
- Limitsiz istifadəçi ilə fərdiləşdirilə bilən platformadır.

## **«MasterControl Audit»**

«MasterControl Audit» biotibbi firmalar və oxşar təşkilatlar üçün rəqəmsal audit idarəetmə platformasıdır. Bu platforma keyfiyyət və uyğunluq idarəetmə vasitələrinin hərtərəfli paketinin bir hissəsidir. Əslində, bu həll təşkilatlara öz audit proseslərini səmərəli və ardıcıl şəkildə həyata keçirməyə kömək etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- Ümumi keyfiyyət idarəetmə sistemlərinin şəffaflığının artırılması;
- Nəzarət olunan cavabların toplanması;
- Güclü hesabat xüsusiyyətləri;
- Sadələşdirilmiş təsdiq prosesləri;
- Bütün keyfiyyəti idarəetmə sisteminin görünməsinin yaxşılaşdırılması;
- Təkmil audit planlaşdırması.

## **«Onspring Audit Software»**

«Onspring Audit Software» şirkətlərə strateji planlar qurmağa, daha səmərəli işləməyə və daha yaxşı nəticələr əldə etmək üçün daxili audit qruplarını gücləndirməyə kömək edən bulud əsaslı daxili audit idarəetmə proqramıdır. Bu platforma şirkət daxilində daha yaxşı audit nəzarəti, şəffaflıq və əməkdaşlığı təmin etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

*Bu proqramın üstünlükləri:*

- Daxili auditin səmərəliliyini artırmaq üçün çoxsaylı alətlər;
- Problemin idarə edilməsi modulu;
- Dinamik hesabatların çatdırılmasını dəstəkləyir;

- Proqramın audit planlaşdırma modulu bütün audit sisteminizi qoruyub saxlayır. Bu, audit komitəsinin sorğusuna, biznes məqsədlərinə və riskə məruzqalma dərəcəsinə əsasən audit tapşırıqlarını prioritetləşdirməyə imkan verir;
- Avtomatlaşdırılmış iş axını.

## «ZenGRC»

«ZenGRC» müəssisələr üçün sərfəli, az texniki xidmət tələb edən, tətbiqi asan audit və uyğunluq həllidir. Yerli və onlayn olaraq yerləşdirilən bu çevik platforma istifadəçilərə onu gündəlik audit və uyğunluq işlərinə asanlıqla inteqrasiya etməyə imkan verir.

### *Bu proqramın üstünlükləri:*

- Real vaxtda riskin aşkarlanması;
- Davamlı sistem monitorinqinin sübutu;
- İcra asanlıqı. «ZenGRC» ilə proqramın sizə nəticə verməsini çox gözləməli olmayacaqsınız. Quraşdırmaq və həyata keçirmək asandır və təhlükəsizlik riskləri və uyğunluq haqqında qiymətli məlumatları tez bir zamanda təmin edir;
- Çevik yerləşdirmə. İstər bulud, istərsə də yerli proqram təminatına üstünlük verməyinizdən asılı olmayaraq, «ZenGRC» sizin üçün həllidir. İstənilən yerə yerləşdirilə bilər, bu da onu çevik edir. Bundan əlavə, bu, iqtisadi bir həllidir, çünki onu idarə etmək üçün bahalı avadanlıqların alınması tələb olunmur;
- Vahid nəzarət. «ZenGRC» müxtəlif platformaların təqdim etdiyi qaydaları izləməyə imkan verir. Beləliklə, hansı tənzimləyicidən istifadə etməyinizdən asılı olmayaraq, nəzarəti problem olmadan edə bilərsiniz;
- Mərkəzləşdirilmiş panel. Şirkətin tələblərə tam uyğunluğu onun rəhbərlərinin əsaslandırılmış qərarlar qəbuletmə bacarığından asılıdır. «ZenGRC» təşkilatınızı gəlirli, lakin tənzimləyicilərə uyğun gələn istiqamətə yönəltmək üçün əsas performans göstəricilərinin aydın görünüşünü təmin etməklə daha ağıllı qərarların qəbul edilməsini təşviq edir;
- Vaxta qənaət edən şablonlar. Bu şablonlar işçilərinizin daha məhsuldar olması üçün təkrarlanan işləri daha tez yerinə yetirməyi bacarmalıdır. «ZenGRC» müxtəlif çərçivələr üçün hazır şablonlar təqdim etməklə bunu asanlaşdırır. Bu yolla, tam uyğunluğu təmin etmək üçün tələb olunan sənədləri və tapşırıqları tamamlaya bilərlər;
- Nəzarət Auditi. Əgər təşkilatınızın tənzimləyicilər tərəfindən müəyyən edilmiş bütün qaydalara uyğun olduğuna əmin olmaq istəyirsinizsə, keyfiyyətli audit

aparmalısınız. «ZenGRC» yoxlama siyahınız kimi istifadə edə biləcəyiniz çərçivə ilə əlaqəli materiallara giriş imkanı verməklə bu işdə sizə kömək edəcək və auditinizi daha sürətli başa çatdırmağa imkan verəcək;

- Maraqlı tərəflərlə əməkdaşlıq. Uyğunluqdan narahat olan təkə siz və işçiləriniz deyilsiniz, həmçinin maraqlı tərəflərinizdir. Buna görə də «ZenGRC» sizə işçiləri sistemə əlavə etməyə imkan verir ki, onlar şirkətin tərəqqisini təkbaşına izləyə bilsinlər.

## **Tələb olunan proqramın müəyyən edilməsi**

Hansı proqram təminatının auditor üçün uyğun olduğunu müəyyən etmək üçün ilk növbədə aşağıdakı məqamlara qərar verməlisiniz:

1) Müstəqil auditorun (auditor təşkilatının) işçilərinin sayı;

Auditorun satın alacağı paketi müəyyən etmək üçün işçilərin sayını müəyyən etmək lazımdır.

2) Yoxlanılan subyektin işçilərinin orta arifmetik sayı;

Bütün auditor subyektləri haqqında tam təsəvvür əldə etmək və proqramda nəzərdə tutulan iş haqqında aydın təsəvvür əldə etmək üçün yoxlanılan obyektin işçilərinin sayının orta hesabının müəyyən edilməsi tələb olunur.

3) İşçilərin potensialı;

Rəqəmsal texnologiyalar sahəsində işçilərin potensialı onların işçi qüvvəsinin mənzərəsini və proqram təminatını almaq və ya gələcəkdə ona uyğunlaşmaq üçün mövcud işçi qüvvəsinə hazırlamaq qabiliyyətini aydınlaşdırmaq üçün tələb olunur.

4) Müstəqil auditorun (auditor təşkilatının) maliyyə resursları;

Bu maddə proqram təminatının bahalı və ya bir qədər ucuz versiyasını almaq imkanını təklif edir, əks halda təşkilat böyük itkilərə məruz qala bilər.

5) İşçilərin audit sahəsində bilikləri;

Bu audit proqramlarının əksəriyyətindən tam istifadə etmək üçün audit, mühasibat uçotu və maliyyə sahəsində yaxşı səviyyədə bilik tələb olunur, əks halda işçilər fiziki olaraq onları sistemdə toplaya bilməyəcəklər.

6) İşin həcmi;

Bu element bu proqramlarda gözlənilən işin həcmi müəyyən etmək üçün tələb olunur ki, bu da sonradan buludun tutumunu və ya mövcud serverin (sabit disk) yaddaşını müəyyən etməyə kömək edəcək.

7) İşin mürəkkəbliyi səviyyəsi.

## Ədəbiyyat siyahısı

1. Azərbaycan Respublikasında Auditor Fəaliyyətinin İnkişafı Konsepsiyası (2021-2030). 2022. səh. 114.
2. V.Novruzov və Q.Əhmədov. Rəqəmsal İqtisadiyyatda Şəffaflıq. 2022. səh. 144.
3. Auditin innovativ inkişafının əsas istiqamətləri üzrə Konsepsiya. 2022. səh. 64.
4. Автоматизация аудита в программе IT Аудит: Auditor. Электронный ресурс URL: <http://www.audit-soft.ru/> (дата обращения: 01.06.2015).
5. Программа AuditXP «Комплекс Аудит»— идеальное программное обеспечение для аудиторов и аудиторских компаний. Электронный ресурс URL: <http://www.docaudit.ru/programms/obligatory/ka/about/> (дата обращения: 05.06.2015).
- 6.Лаборатория аудита. Электронный ресурс URL: [http://www.docaudit.ru/programms/obligatory/ea\\_prof/about/](http://www.docaudit.ru/programms/obligatory/ea_prof/about/) (дата обращения: 06.06.2015).
7. Чистов Д. В., Долгалев С. М. Компьютерные программы для автоматизации аудиторской деятельности. Электронный ресурс URL: [http://fa-kit.ru/main\\_dsp.php?top\\_id=376](http://fa-kit.ru/main_dsp.php?top_id=376) (дата обращения: 08.06.2015).
8. Программа автоматизации бухгалтерского учёта «Инфо-Бухгалтер» URL: <http://rsc-infobuh.ru/ibuhorn.html>.
9. Программа автоматизации бухгалтерского учёта и управления «1С: Бухгалтерия» URL: <https://v8.1c.ru/buhv8/>.
10. Комплексная система управления предприятием БЭСТ URL: <https://www.bestnet.ru/programs/best-5/>.
11. Парус URL: <https://parus.com/modules/parus-byudzhnet/bukhgalterskiy-uchet-10/>.
12. Программы автоматизации бухгалтерского учёта компании ИНФОСОФТ
13. МАПСОФТ URL: <https://www.mapsoft.by/>.
14. FinBook URL: <http://finbook.kg/>.
15. FreshBooks URL: <https://www.freshbooks.com/>.
16. QuickBooks Online URL: <https://quickbooks.intuit.com/online/>.
17. Sage Business Cloud Accounting URL: <https://www.sage.com/en-us/sage-business-cloud/accounting/>.
18. Tipalti Approve URL: <https://www.approve.com/>.
19. Rossum URL: <https://rossum.ai/>.
20. Zoho Books URL: <https://www.zoho.com/books/>.
21. Xero URL: <https://www.xero.com/>.
22. HubDoc URL: <https://www.hubdoc.com/>.

23. Accounting Seed URL: <https://www.accountingseed.com/>.
24. Free agent URL: <https://www.freeagent.com/en/>.
25. Bonsai URL: <https://www.hellobonsai.com/>.
26. FlexiFinancials URL: <https://www.flexi.com/>.
27. SAP URL: <https://www.sap.com/index.html>.
28. ZarMoney URL: <https://www.zarmoney.com/about>.
29. "AzMuhasib v2.0" URL:  
[https://www.muhasib.az/Accountsoft/Azmuhasib/Azmuhasib\\_v2.php](https://www.muhasib.az/Accountsoft/Azmuhasib/Azmuhasib_v2.php).
30. "Ticaret" программа URL: <https://www.azmuhasib.com/index.php?id=70>.
31. "Günəş Sistemi" программа URL:  
<https://www.muhasib.az/Accountsoft/Gunesh/gunesh.php>.
32. Case Ware Working Papers URL:  
<https://www.caseware.com/us/products/working-papers>.
33. TeamMate URL: <https://www.wolterskluwer.com/en/solutions/teammate>.
34. Audit Workstation (NetWrix Active Directory Change Reporter) URL:  
[https://www.netwrix.com/active\\_directory\\_auditing.html](https://www.netwrix.com/active_directory_auditing.html).
35. AuditModern URL: <http://auditmodern.ru/>.
36. Audit XP Professional URL:  
<https://www.auditxp.ru/products/auditxp-professional/>.
37. IT Audit URL: <https://audit-soft.ru/>.
38. ИНЭК- Аналитик URL:  
[https://inec.ru/company/pressroom\\_/news/detail.php?ID=4830](https://inec.ru/company/pressroom_/news/detail.php?ID=4830).
39. AuditNet URL: <https://www.auditnet.org/audit-library/audit-software>.
40. Экспресс Аудит: ПРОФ URL:  
<https://www.audit-it.ru/software/auditing/71675.html>.
41. Audit Expert URL: <https://www.expert-systems.com/financial/ae/>.
42. Ваш финансовый аналитик URL: <https://www.audit-it.ru/finanaliz/>.
43. Form.com URL: <https://www.form.com/>.
44. Cygna Auditor URL: <https://cygnalabs.com/en/cygna-auditor-platform>.
45. Netwrix Auditor URL: <https://www.netwrix.com/auditor.html>.
46. Asset Panda URL: <https://www.assetpanda.com/>.
47. MasterControl Audit URL:  
[https://mastercontrol.eurotrol.com/mc/static/2018.3.0.189542/help/en\\_us/Content/MasterControl%20Audit/MasterControl\\_Audit\\_Overview.htm](https://mastercontrol.eurotrol.com/mc/static/2018.3.0.189542/help/en_us/Content/MasterControl%20Audit/MasterControl_Audit_Overview.htm)

48. Onspring Audit Software URL: <https://onspring.com/solutions/governance-risk-compliance/internal-audit-assurance/>.
49. ZenGRC URL: <https://reciprocity.com/product/zengrc-platform/>.